

What is the worst of woes that wait on age? What stamps the wrinkle deeper on the brow? To view each loved one blotted from life's page, and be alone on earth.
—Byron.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 31—Vol. LV.

Friday, 9th August, 1957

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

DEVIDAS GANDHI DIES SUDDENLY (OF THROMBOSIS) IN BOMBAY

ARUN GANDHI, who is at the moment in India, has cabled the following description of the circumstances surrounding the last moments of Devdas Gandhi, the Mahatma's youngest son, who died in India last week.

The Gandhi family was preparing to go out to attend a social function on Friday evening at 7, when Devdas suddenly became ill. A specialist, Dr. M. D. Gilder was called in, together with Dr. Nathoobhai Patel, who had treated Mahatma Gandhi several times. A severe attack of coronary thrombosis was diagnosed, with little hope of recovery.

His condition deteriorated rapidly; he passed through two paroxysms, the second of which culminated in his death at 2.55 am.

Present at his bedside were his wife, Lakshmi and his son Gopalkrishna with Arun. All waited anxiously while the doctor and the nurse battled against what seemed the inevitable.

"Our first intimation that catastrophe was coming was when the doctor approached his wife and said: 'I fear he is breathing his last and it would be better if you take over my place at his bedside.'"

"She broke down completely. Devdas said: 'Oxygen is a last-minute remedy and my case is not that bad.' Later, as if he

foresaw the approaching calamity he said: 'If anything happens to me, I want you to be brave. My mind is at peace. I have lived my full life and I am fifty-seven which is no small age. What God wishes will happen.'

Catastrophe

"We were all praying," Arun continues, "as this was the only thing that seemed real and held a ray of hope. But our prayers could not stop the inevitable. We saw him gasp slowly while breath and life faded away.

"We were still reluctant to accept the obvious and still held on to hope—although the glances exchanged between the doctor and the nurse were all so full of meaning. They did not have the heart to break the news to us that our uncle had passed to the world beyond. Only the perfect calm of his face radiated the peace of the end.

Sat Dazed

"The attack and the end had followed each other so suddenly that we all sat

Mr. Devdas Gandhi and members of family

dazed around the bed long after the last breath."

When the attack started word had been sent to his closest relatives. His father-in-law, Mr. C. R. Rajagopalachari and Ramchandra, the deceased's son arrived by plane in time for the funeral. The cremation ceremony took place on Saturday at 1 p.m., and was performed by Ramchandra. Floral tributes were paid by friends from all walks of Bombay's life. The remains were collected the same evening, at 7 p.m. Later his eldest son Rajmohan arrived from New York.

Among the earliest visitors were Mr. G. D. Birla and his family, who had

been very closely associated with the Gandhi family. The Chief Minister of Bombay and his colleagues left the legislature, which was in session and called on the Gandhi family.

Messages

As I write messages of condolence are pouring in from all over India and outside. The President of the Republic, Dr. Rajendra Prasad, has written: "Devdas' death is a national loss and a personal loss to me. I had known him since the days of my earlier contact with Gandhiji. It is indeed tragic to find those whom we have seen grow and take their

(Continued on next page)

OPINION

FRIDAY, 9TH, AUGUST, 1957

Devdas Gandhi

THE sudden death of Devdas Gandhi in Bombay early on Saturday, August 3, removes yet another prominent figure in Indian history and a close associate of Phoenix Settlement. In Devdas Gandhi, who was the youngest of the four sons of Mahatma Gandhi, we have lost an advocate of non-violence and Gandhism. Last year we lost our beloved editor, Manilal Gandhi who was Devdas Gandhi's elder brother and who was also a very staunch follower of Gandhiji. And so, from this world of ours, all good people who have given many years of their lives for the betterment of human society, are taking leave one by one.

Devdas, like his three other brothers did not receive any formal schooling because Gandhiji did not believe in it. Like his brothers, he worked his way through life, with hard experience as his teacher. In this way he earned for himself a distinguished position in Indian journalism as editor of "Hindustan Times," one of the most popular daily newspapers of India. He was chief editor of "Hindustan Times," and as such he played a very important role in the Indian struggle for independence. He gradually extended his paper so greatly that in recent years people overseas were receiving air-mail editions of the "Hindustan Times." Devdas Gandhi, presided many times at Indian Editors' Conferences, and he also represented his paper at several world Editors' Conferences overseas.

Gandhiji was a hard taskmaster, and he launched his youngest son in the field of Satyagraha at the very early age of 17. Since then, he always took part in the various movements for freedom and served many prison sentences.

We, who have lived here in South Africa all our lives, have also lost a friend and colleague, because Devdas was born in this country and lived here in Phoenix and at the Tolstoy Farm in Johannesburg for a few years. He was here when Gandhiji first began to think of non-violence and Satyagraha, and even though he was only a child he had participated in the great struggle in the Union of South Africa.

Devdas Gandhi has departed from us at the very early age of 57, leaving behind him his wife, daughter and three sons. As those who have deep faith in the Gandhian way of life, we are deeply distressed, at losing men such as Devdas and Manilal, at such trying times as these. There are many in this country today, who remember the old days, when Gandhiji lived here and who have known Devdas in his life-time. We are sure that they all join us today in expressing our deep sorrow and sympathy to his bereaved family.

How better can we remember these great men who have passed on to a better life, than by trying to derive even a little from their lives of sacrifice and service to their country and their fellowmen; so that we too may learn to give a little and bring to our lives some of the glory that glorified their lives?

Time For Positive Realism

CANON J. COLLINS once described South Africa as a gay madhouse. As referred to Verwoerdism, the description was very apt, erring on the side of being generous, for, the house that Verwoerd sought to build was a very grim madhouse. Elsewhere the Canon could have had another word for South Africa. But the point he sought to drive home was a very important one: People in a madhouse do not exercise the faculty to think beyond certain limits. And South Africa has wallowed in that bog for too long.

That applies to all sections of the nation. Individuals and events are seen from group perspectives. We need to break away from this tradition, which is one of the most effective ways of co-operating with apartheid in its plans to destroy all who oppose it. We need to set up the tradition of really independent and constructive thinking, where the facts shall be treated with respect, regardless of whether or not they are palatable; regardless of whether or not they came from the side we favour. We need to cultivate the attitude of positive realism—a readiness to see good even where we least expect it to show up. Such an attitude will make it possible for our leaders to work more constructively in directions to solve the race problem more quickly. It will enable them, among other things, to realise that it is of importance to reinforce the trend in the Afrikaans community which insists on a partial relaxation of the social colour bar.

Devdas Gandhi Dies Suddenly (Of Thrombosis) In Bombay

(Continued from previous page)

respective positions in life pass away prematurely. He was temperamentally quiet, stable and perserving. These virtues won him, in the course of time, a foremost place in Indian journalism."

Nehru also paid tribute: "I am shocked and deeply grieved to learn of Devdas' sudden death. He was like a younger brother to me. Ever since his boyhood, nearly forty years ago, we had often worked together

and been imprisoned together and his passing away is a great loss to us as it is to you and your children. May you have the strength to bear this sorrow."

Fountain Of Wisdom

Religions are different roads converging to the same point. What does it matter that we take different roads, so long as we reach the same goal? In reality, there are as many religions as there are individuals.

—Mahatma Gandhi

Comment On Men And Events

Crisis In Rhodesia

By JORDAN K. NGUBANE

EVENTS in the Central African Federation are unfolding according to a pattern to which we dare not be indifferent. What is happening there shows, almost precisely, the nature of the problems we are going to face in this country within, probably, the next year or two.

The passing by the Federation Parliament of the Welensky law has produced a crisis which forced Mr. J. Savanhu, one of the African members of the legislature, to resign. This event is of great significance. On the one hand it has brought to the fore the quality of statesmanship from the African side which could have made the concept of partnership attractive if reason had prevailed earlier on the ruling side. On the other it has underlined very heavily an ugly fact we shall do well to face—that the race problem is reaching the point where partnership might be on the way out.

Whatever his faults, Mr. Savanhu was a firm believer in the concept of race co-operation. So deeply-rooted was his loyalty to this ideal that he was prepared to accept partnership even on the Whiteman's own terms—as against the wishes of the majority of the African people. In the years he was in Parliament he consistently endeavoured to do all in his power to translate his ideal into reality.

Let Down

That he has at last come to the end of the road is not his fault. He has been let down by the majority of the White people, with whom he endeavoured to work closely in co-operation. For most of them, as Welensky's plan clearly shows, partnership meant that the African co-operated where the White people did the operating, to borrow a phrase from Deneys Reitz. This stab from the back brought about the downfall of a man who was not afraid to face his own people in the defence of partnership.

With his fall, something else has happened. The Africans of Southern Rhodesia have, by throwing him out, made it plain that they have rejected partnership on the White man's terms. This is the first and really significant thing to note about Savanhu's resignation.

There is no valid reason to believe that this means the rejection of partnership altogether; a turning of the back on the ideal of a multi racial community. It does mean, however, that the African will from now henceforth accept partnership on his

own terms. This is of especial significance to us in South Africa—particularly against the background of the Johannesburg conference.

White Press

But what are those terms? They have not as yet formulated them clearly in Savanhu's country. At the same time the replies given farther to the North to a similar question apply in this situation. In Nyasaland and Northern Rhodesia the Africans reject the Welensky notion of partnership. The White Press has not given their views the publicity they deserve. But these people have made it plain that they see no future for themselves in circumstances where they shall remain junior partners for the longest time possible: For partnership to have meaning for them, representation in Parliament must be on the principle of parity. That would mean that the Africans and the White people had equal numbers of members of the legislature, in spite of the fact that the African was numerically stronger. They were prepared to guarantee minority rights.

Welensky's rejection of these extremely reasonable terms is persuading the Northern Africans that real salvation for them and their children lies in turning along the road taken by Ghana, in rejecting the ideal of partnership, in favour of an Africanist society.

Road To Ghana

The African of the Union can do one of two things: He can jump on to the bandwagon to Ghana or take the road followed by Savanhu. The first course will take him through an ugly collision with the White supremacists. But his own numbers here and in countries between the Limpopo and the equator make it certain that in the end he will win.

The chances are that the second might take him precisely by Savanhu. But at Bloemfontein the Africans chose Savanhu's road, though their conditions were different. They did not accept common citizenship on the White man's terms. They wanted it on the basis of race

equality, co-operation and interdependence.

At first glance it would appear that the majority of White people will reject outright these terms and in that way force us, also, to see salvation for ourselves in rejecting the ideal of a multi-racial society. But a closer view of the situation brings to light quite a number of developments to show that White reactions are not all negative.

Verwoerdian Bloodbath

The reception accorded the Bloemfontein Resolution was gratifying. The greater number of papers commented most favourably on it. Quite a number of White organisations and leading persons openly identified themselves with the African stand.

Of real significance here, however, were the reactions from those sides one would normally expect to stand by Verwoerd in the event of what he calls a bloodbath. The United Party worked with renewed energy to produce a more realistic Native policy.

If Press descriptions of it are correct, I do not hesitate to say that the thing will be stillborn. No African, in the present state of opinion, will even care to sniff at Senate representation.

Of significance, however, is not the shortsightedness of its farmers, but the fact that they realise that the old signposts are no longer reliable as guides into the future.

At the same time events in the ranks of Afrikaner Nationalism, as I pointed out in my last article, are taking a turn which deserves to be very closely watched. Apartheid has been denounced by its own advocates as outmoded (see van Heerden's address to the Stellenbosch students); Eric Louw has passed a catastrophic vote of no confidence in apartheid by inviting Nkrumah to send a diplomatic repre-

sentative; "Die Berger" recently came out with an article openly pleading for partial social equality! And that was published in some of its political sister papers.

Lot Of Faith

These developments project in the clearest form possible the real task of the Johannesburg conference—upon which I pin a lot of faith. We are a nation whose component parts are about to split irrevocably and go in opposite directions. We shall go to Johannesburg to seek a formula to keep us together. To work, such a formula must, in the first place, win the trust of those who have suffered most from race oppression—the Africans. It must promise them a future more real and near enough to be more attractive than the Ghana road. The common citizenship it must offer must not be on the White man's terms for, as Savanhu's fall shows, the Africans do not want that. That is why the United Party's coming Native Policy is twenty-five years behind time. The social equality of "Die Burger's" correspondent is more realistic and certainly more acceptable. It must be a citizenship on terms acceptable to the African.

Events in the Central African Federation are an open book for us to learn from. If we take our lessons to heart, the Johannesburg conference can be a turning point in South African history

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of B ks, Balance Sheets, Income T Returns.

Contact No. 12 Barkly's Arcade, 38 Market Street, Co. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1654.

MODERN SHOP TO LET**At Reasonable Rent**

Situated in the heart of Indian Business Area
In Kort Street opposite Azad Cafe,
JOHANNESBURG.

IMMEDIATE OCCUPATION

Apply:

M. JOOSUB,

49a Market Street,

Phone 33-1516

JOHANNESBURG.

Press Review

The Changing Climate

ONE swallow does not make summer; but it is an encouraging herald. A few swallows have been wheeling about in the South African ideological firmament recently, and observers have been drawing conclusions. Some of the portents have been referred to from time to time in these columns; and now Dr. Rubin, Representative for Native Interests in the Senate, summing up in an interview published in our issue of yesterday, suggests that taken together they indicate a change in the mental climate.

The "Natal Witness."

The Case For An Inquiry

ON the ground of his own conviction that the police were entirely free from blame in the case of Jim Nzimande, Mr Swart has stated that he is not prepared to hold an inquiry into the circumstances which, but for a fortunate accident, would have resulted in an innocent man being hanged. For reasons of vital

importance to the future dispensation of justice in the Union, we urge the Minister to reconsider his decision.

"The Star."

Bishop Reeves

BAN, restriction, exclusion—I believe that such things should only be made use of when there is no other way. But if people are now saying that the Government should let the Right Rev. Ambrose Reeves, Anglican Bishop of Johannesburg, know that he is in future unwelcome in South Africa, then I can only think of tactical objections to it, not of objections based on principle.

The ideal way for South Africa to get rid of Bishop Reeves and to send him packing on the same road as Scott and Huddleston, back to the place where he came from in 1949, is a revolt against him by English speaking South Africa.

What a blow would not be struck for better relations if influential English-speaking people

were to say: "Thus far and no farther! Get out, Britisher who is s'andering South Africa from pulpit to pulpit in the United States, back to your slum communities from which you were brought here while we were looking the other way!"

From political commentary by "Dawie" in the "Burger."

God And Apartheid

GOD has appointed the White and set him apart to build a separate nation in Southern Africa and to bring the Gospel of Christ to the heathens. That is his divine mission. To carry out this mission the White man is called upon to be the master and spiritual guide of the non White.

We shall always have enough non-White labour at our disposal, even if it lives apart. We dare not make a "White Native" of the non-White.

Apartheid has been the policy and tradition of the White man for the past 300 years—the White man remains the guardian, and he non White a child.

The racial problems have only recently emerged, since the Second-World War, when a number of allegedly educated Black men, incited by Communism, have risen in revolt against the White man.

Since then the relations between White and Black have greatly deteriorated.

It is a purely South African problem and the White man of Southern Africa must, and will, with God's help, solve this problem according to the apartheid creed, whether so-called world opinion agrees with it or not.

We are busy setting the world an example of what we know and believe that God wants.

That is the end of the matter, and there can be no compromise.

Letter in the "Volksblad."

BOOKKEEPING is necessary to commercial success. 47 years of successful educational service by the School of Accountancy guarantees to build careers by Home study methods. Write for free book, "The Direct Way to Success" which gives details of courses. The School of Accountancy, P. O. Box 4592 (Z), Johannesburg.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES.

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888;

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

A Foretaste Of "Fairplay" In South Africa

THE Johannesburg City Council recently suspended its ordinary business to discuss a matter of urgent public importance: The Council then resolved to ask the Minister of the Interior to postpone the implementation of the Group Areas Act in Johannesburg, at least until "satisfactory alternative accommodation and trading sites have been made available to displaced persons." The Group Areas Act is designed to carve the country up into residential and commercial areas, racially divided to suit white convenience, comfort and pockets.

Very probably Dr. Donges will refuse the City Council's request. After all the Act only

By

C. W. M. GELL

requires the Group Areas Board to "consider" alternative accommodation, not provide it. And it is pointedly silent about alternative trading sites, which principally affect Indian and Chinese traders. In fact, it is intended to drive these non-white traders out of business.

The action of the Johannesburg City Council is significant for two reasons, irrespective of the Minister's response. In the first place, certain Johannesburg suburbs are the first large areas to be proclaimed Group Areas under the Act. Africans are being moved from the City's Western Areas under the Natives' Representation Act, which is a subsidiary of the Group Areas Act. They number 70,000. In addition, 20,000 other non-whites are to be moved out of Pageview, Westdene, Albertville, Claremont and the Western Areas. Some must move by August 3 this year. Others by August 3 next year.

These Johannesburg proclamations are, therefore, the first large-scale test cases for what the rest of South Africa may expect under the Group Areas Act. But they have broken down before they even come into force.

For the second point of significance about the decision of the Johannesburg City Council is that it was occasioned by actual cases of appalling hardship which have already arisen under the Resettlement Act. This Act

was passed to apply a sort of "hotted-up" Group Areas procedure to the predominantly African, occupied Western Areas. As Africans are removed to Meadowlands—the only Government-sponsored housing scheme for displaced Africans in the country—their old houses are demolished street by street. And the way is thus cleared for new white suburbs and industries to rise on the site of Sophiatown.

But also living in Sophiatown were a small number of Indian and Chinese merchants who served the African community. These people cannot be moved to Meadowlands which is exclusively for Africans.

The plight of a trader, whose clientele are forcibly removed from him and whom he may not follow is at any time unenviable. But it is rendered far worse by an almost complete absence of alternative accommodation, let alone alternative trading sites. For decades the accommodation which could legitimately be occupied by Asians in Johannesburg, as elsewhere, has been far below the demand. And since it has been pegged in the Transvaal and Natal to buildings legally occupied by Asians in 1946, it has yearly become more desperately inadequate.

As a result, rents in Asian-permitted Areas have soared and all the devices of rack-renting—extortionate demands for "premiums", key money etc.—are rife. However deplorable, this is not due to special avarice in the racial inheritance of certain Indian landlords. It is the inevitable outcome, all the world over, of an artificially imposed

scarcity of a basic living necessity faced with an overwhelming demand. And one cannot avoid the reflection that the sudden attention now being paid by the Rent Board, after all these years of neglect, to rack-renting in predominantly Indian-occupied Pageview is not unconnected with a desire to expose "intolerable" Indian living conditions immediately before thousands of Indians are to be evicted from Pageview under the Group Areas Act.

However, Indian traders ejected from Sophiatown have apparently managed to find some sort of accommodation elsewhere, either with friends and relations in areas which will not be moved till August or some possibly at Lenasia, the only proclaimed Indian Group Area. 20 miles out of Johannesburg, it will enable few to trade, though it does provide a place to live at a fancy price to the private company exploiting the property.

But for some of the Chinese traders of Sophiatown there is nowhere to go. Not only has no Group Area yet been proclaimed for them anywhere, but the Chinese community of Johannesburg is so small and scattered that it can do little to help the homeless. There was a time when the Chinese had been led to believe that, if they avoided "politics" and "contact" with Indian and African "agitators", the Government would treat them as semi-whites. The folly of appeasement and of relying on official or unofficial "undertakings" is now fully exposed.

Meanwhile the Government Resettlement Board, with knowledge and connivance of the Government Group Areas Board, offers to re-house ejected Chinese traders in houses vacated by Africans in Sophiatown but not yet scheduled for demolition.

No provision is made for a new trading licence, though many of the 20-odd families affected have been in trade for 15-20 years. The Resettlement Board originally gave them notice to quit in October. Having reached the stage of threatening to demolish their houses over their heads, in one case containing a very sick mother and a newly born baby, it is now moving for a court order of eviction which will take a few weeks to obtain.

Why have some of the families refused to move? Because without a trade licence they will have no livelihood. Because the alternative accommodation offered only affords another temporary respite before they are again moved on. And because it is often uninhabitable. A European social worker has described one house offered as "minus doors, windows and without water or light—I would not wish my dog to live there." Another "house" on offer was "even worse—only piles of rubble for floors, no doors, windows, even the frames have been removed, the roof is sagging and dilapidated." Yet these houses were offered by the Resettlement Board to decent, lower-middle class families as "in a fair state of repair". No wonder the lady concluded her report: "These (Chinese) people have made the unforgivable mistake of being poor and frightened and not of white skins."

But that is the "unforgivable mistake" of hundreds of thousands of other people all over the country who are watching with anguish and dread this first taste of "justice and fairplay" promised by Dr. Donges under the Group Areas Act. And the whole world watches with them.

PEOPLE
LOOK
AT YOUR SHOES

See they get 'NUGGET' Polish every day!

AA287

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured
Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them
to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabat whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul-stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undimmed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace. As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha:

The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master, —Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special
price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

The Famous Rama Flute Harmoniums

Best made in India for Quawalie Bhajanic
Singer and Bands

NOW ON FOR SALE

Popular size sweet tone, very attractive, complete with case	18	10	0
Standard size Bass and Male, very attractive, complete with case	28	10	0
Portable Travelling Style Baja Good for Out-door Party	25	10	0
Coupler Style Loud and Sweet Sound Mohanlon	38	10	0
Leg Press full size complete with extra Swar Banda	48	10	0
Clarinet B/L, just right instrument Indian Bands	18	10	0
Dhol Rabba "The Leader Musical Instruments"	8	10	0
Tabla & Dhol Set to keep in without Thal music sets	8	10	0
Dholak finest of all instruments of Thal (full size)	8	10	0
Tambone (Kanjari) full size with Gingles Balls	1	5	0
Month Organs of all kinds 4/6, 6/-, 7/-, 9/6, & 11/6 each.			
Flute Straight & Side Blowing 2/6, 4/6, 5/6, 17/6, 25/- each			

LATEST RECORDS—Try Us First. We carry largest variety stock. We repair also all kinds of musical instruments. For terms apply:

Sole Distributors for Union of South Africa:

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

8, Victoria Street, Durban.

Phone 20/07.

P. O. Box 2524.

Coming Of Ghana Split Nats.

IN this article "Tantalus" who writes for the "Sunday Express" analyses the situation which might develop from having an African diplomatic representative in the Union.

The thin end of the wedge that is going to crack apartheid wide open is in position. The Minister of External Affairs, Mr. Eric Louw, publicly acknowledged it recently when he said that the Union would exchange diplomatic representatives with Ghana. Mr. Louw later amended his statement slightly, explaining that he had not said that this would come about "soon."

But, whether it happens now or later, the arrival of Ghana's ambassador in South Africa is going to show up the absurdity of apartheid and the inevitability of its eventual collapse.

The wedge was seen—a little hazily—by an anonymous writer in the week-end supplement to "Die Burger" and "Die Oosterlig." He pointed out that, when Ghana's ambassador came to South Africa, he could not be asked to submit to this country's apartheid laws. He would have to be exempted from them; and that would mean all the non-White staff he brought with him would have to be exempted too. Apartheid exceptions would have to be made, as well, for the businessmen and technicians from Ghana who visited this country.

Colour Bar Must Go

The writer, described as a "prominent Afrikaner," said South Africa would just have to face up to the fact that, as far as these diplomats were concerned, the colour bar could not be maintained.

Not only would they have to be extended all the usual diplomatic courtesies and included in diplomatic cocktail parties, banquets, garden parties, receptions and other such functions, but they would have to be free to move around the country without difficulty, to go into "White" cinemas, restaurants, hotels and so on.

But the exemptions could not end there, said this "prominent Afrikaner." "If exceptions were to be made for civilised non-Whites from other countries, there would have to be exceptions, too, for some of South Africa's non-Whites. The dip-

lomatic representatives of Black States would want to meet with the non-Whites in South Africa, as well as with the Whites. And, in any case if South Africa exempted "civilised" Ghana non-Whites from the apartheid laws and did not give some exemptions to "civilised" South African non-White she would look "silly."

There would have to be "necessary exceptions" to apartheid rules so that Whites and non-Whites could meet and have a cup of tea together in a restaurant or at their choosing; that, for instance, a non-White university professor around the country would be able to get a room in a decent hotel.

"A Whisper" Subject

The "prominent Afrikaner's" article would, said Die Burger, cause something of a furor. It dealt with ticklish subjects that were normally only spoken about in a whisper.

But, although, "Die Burger" acknowledged the importance of the article and the urgency of the issue it raised, that paper has not yet been able to pluck up the courage to say comment on it. "Not in a whisper."

"Die Transvaler dealt very gingerly with the subject in an editorial on Friday. It the prospect of an exchange of diplomatic representatives between South Africa and the Black States in Africa raised practical questions which would require careful study. Preparations would have to be made well in advance, and public opinion must be "ripe" before the exchange took place.

But "Die Transvaler" did attempt to deal with any of obvious practical questions that will confront the Government if it tries to have apartheid and friendly relations with the Black States. Not least of these is how the emptied visitors will be distinguished from those White who still have to stay their side of the colour line. Will they be given little to rig, and have cards round their necks saying: "empt?"

Ambassador Might

"An Amendment"

We cannot very well ask our visiting ambassadors to wear a uniform so that our policemen will not be tempted to nab them for their passes. But as 'prominent Afrikaner' pointed out, it would need just one little incident like that to cause a nasty spot of bother between the two countries.

Like "Die Transvaler, the prominent Afrikaner" was sensible to suggest how South Africa could have it both ways—ambassadors and apartheid. But he was careful to emphasize that, in advocating exceptions to apartheid, he was not asking for a complete change in attitude on the part of the Whites, but just "an amendment."

That was why he said he saw the wedge only hazily.

If one faces this issue realistically it becomes plain that apartheid cannot be bent this way and that to meet the circumstances. The basic principle of apartheid, as expounded clearly by Dr. Verwoerd in parliament this year, is that white is White and Black is

Black and ne'er the twain shall meet.

"Civilised" Blacks

If one accepts that there is no harm in "civilised" Blacks from Ghana meeting "civilised" Whites in South Africa, and enjoying the other amenities of Western civilisation, how does one justify denying this right to "civilised" Blacks from South Africa?

And, once one exempts Blacks from observance of the colour bar as they reach a certain standard of civilisation, the whole principle of apartheid based on colour differences disappears.

Discrimination on the basis of degrees of civilisation is not an easy proposition to defend—but it is not apartheid.

Dr. Kwame Nkrumah, Prime Minister of Ghana, will not need to lead a contingent from Ghana down to South Africa to "liberate" the Union's non-Whites from apartheid.

All he need do is send us one ambassador—the thin end of the wedge. The rest is inevitable.

Methodists To Defy Church Clause

R. S. SUDBURY, chairman of the Natal District of the Methodist Church of South Africa, said in Ladysmith that if the necessity arose he would refuse to obey the direction of the Minister of Native Affairs should he apply the provisions of the "church" clause of the Native Laws Amendment Act.

Dr. Sudbury was addressing the Natal District synod and told its members: "I counsel you to do likewise."

"It is with the utmost reluctance and yet with complete conviction of purpose that we make this stand today, for it is our desire as Christian people to live in peace and charity with all men. But when, by act of Parliament, and after repeated warnings of the consequences, we are forced to choose between the laws of God and the laws of man, our choice is clear."

Dr. Sudbury continued: "One that if, instead of the negative policy of Apartheid tearing people asunder, we could have the positive approach of partnership and co-operation, it would be like a shaft of bright sunlight piercing the dark shadow of our political racial gloom."

Permanent Residents

"It needs to be recognised upon both sides of the colour line that both Europeans and non-Europeans are permanent residents of this land. Each has a vital contribution to make to the economic, cultural, social, political and spiritual life of the country. Such phrases as 'White man's country' or 'Africa for the Africans' are entirely unrealistic and ignore the obvious fact that our land is and must remain a multi-racial land."

"We are all here to stay, and a sensible course is a Christian course which seeks to do unto others as we would that they should do to us—a co-operative, understanding partnership, where each section, maintaining its own integrity, is a partner in the building of a prosperous and progressive nation."

If you have liked this issue of "Opinion"—the Way of Gandhi—why not send us this subscription form and so enable us to supply you further issues of the journal without a break...

SUBSCRIPTION ORDER

Please send me a year's issues of "Opinion" -

Name

Address

I am enclosing the subscription amount (Half Year within the Union 15/6; elsewhere 18/6 by

Date Signature

GIFT SUBSCRIPTIONS ORDER

Please send a Half Year's issues of "Opinion" to my following friends, superscribing the copies as under:

"This copy is a gift from

1 Name
Address

2 Name
Address

3 Name
Address

I am enclosing the subscription amounts by

Date Signature

"OPINION"
c/o Indian Opinion,
P. Bag, DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "HARGOVAN".

Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.

**WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.**

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

BOOKS FOR SALE

Indian Life and Labour in Natal	3	0
The Indian as a South African	4	3
Recipes from East and West	2	9
How to Guide Good Letters—B. Roberts	2	0
The Group Areas Act—Muriel Horrell	10	0
How to Grow Vegetables—W. H. Turnbull	2	8
S.A. Non-White Workers—Muriel Horrell	4	6
How to look after Cattle—W. H. Turnbull	3	0
Race and Culture—Michel Teiris	1	6
S.A. Journal of Economics—S. F. Van Der Horst	1	6

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

GANDHIJI— The Story Of His Life

The Two Great Wars

CHAPTER XXII

IN the weary years that rolled by between the First Great War and the Second, thousands of changes came in the world outside India. Violence became a part of daily life in country after country. Everywhere men had been fighting for so long that it had almost got to be a habit with them. During the First Great War, whenever the different governments of the world found their soldiers were tired of fighting, they promised them a wonderful life if they would fight on till victory was won. When peace came at last, the poor soldiers only found that the world was a much worse place than before. There was less food, less of everything, and for millions of men there was no work at all. When they found that none of the good things promised them were going to come to them, they started fighting against their own governments. King and rulers were overthrown by

their rebellions subjects in many lands, while in almost every country many political parties struggled with each other for power.

By

Mrs. Gertrude Murray-Correa

Then strong men began to rise up in one country after another. These men seized power and became like kings. They were called Dictators and they ruled with tyranny and cruelty, killing all who opposed them. The two most terrible of the Dictators, Hitler and Mussolini, the one an Austrian and the other an Italian, made life miserable for millions of people. They ruled by violence instead of justice and men trembled at their name.

When people fear violence they generally become violent in order to protect themselves. This was how it was in Europe and in other continents too. No

man's life was safe under the Dictators, who talked only of war. They called it a glorious thing and encouraged their people to fight for the sake of fighting. They ordered their armies to invade all small and weak countries. The populations of these small countries were then treated by them as slaves.

In the end the Second Great War broke out. It was the most terrible war that the world has ever seen. Men seemed to have forgotten all the teachings of religion. Hatred and cruelty reigned everywhere.

Copyright: Reproduced by courtesy of Longmans Ltd.

(To be continued)

American Isotopes For Russia

THE Atomic Energy Commission (AEC) disclosed in Washington for the first time that the Soviet Union has received a shipment of American-produced radioisotopes for cancer research. An AEC spokesman said the material was shipped last Spring by the Chemesco Corporation of New York. He said the material, carbon 14 is one of the most popular reactor-produced isotopes, and that the shipment to Moscow was in the form of B-glucose.

Disclosures that the AEC approved the shipment by the private firm was contained in

the Commission's 22nd semi-annual report to Congress, which covered American nuclear progress and co-operation with other nations in harnessing the atom for peaceful purposes.

Of the shipment to the U.S.S.R., the report stated briefly:

"The first application for a licence to export radioisotopes to Soviet Russia was received and approved. It covered a small amount of carbon-14 which will be used for cancer research at the bio-chemical institute of the Academy of Science, Moscow."

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBOY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY

CONSULT US FOR

EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.

Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:

Office: 25845.
Residence: 36413.

Bombay Premier Sends Message To Non-Whites

OUR correspondent in India asked Mr. Yeshwantrao Balwantrao Chavan, Chief Minister of Bombay, to send a message to the peoples who love justice in South Africa. The following was the result.

Mr. Chavan is one of India's most highly-respected citizens. Imprisoned for political offences at the age of 16, he has since played no small part in India's struggle to be free. A B.A., LL.B., he completed his studies after imprisonment. Before independence he directed the underground movement for 2 years while the British placed a reward of Rs 1,000 on his head.

Ever since Gandhiji launched the campaign for human rights in South Africa in the early years of this century and roused the conscience of the civilised world to the State of affairs there, we have followed with the most intense interest and sympathy the struggle of the Indian and African population in that territory for emancipation from a feudal order. During these years great changes have come over the world, and the nations of the world have drawn up a Charter of Human Rights which illumines the path for those who will see.

Unfortunately, however, habits die hard, especially collective ones, and the struggle for human rights in South Africa has yet to come to a successful conclusion. That this will happen cannot be in doubt; for the forces at work in the world today are too strong to be denied success for

too long. But every reward has its price, and we in India, more almost than any other nation, know that no price is too heavy to pay for the gaining of liberty and fundamental human rights.

Under the inspiration first of Gandhiji and later his son, Indians in Africa have carried on their struggle on the right lines. It is good to see the torch lit by Gandhiji still bright and unsullied by a deviation from the principles that he enjoined; and we have no doubt at all that so will it be until victory is won—victory not for this or that group or this or that race but for Truth and Justice which free men everywhere hold so dear and for which, in all lands and at all times, they have fought and died.

I wish you every success in your noble cause.

Y. B. CHAVAN.

cularly during the recent session of Parliament—have had on Nationalist voters, and also to determine the effect of the Opposition's propaganda against apartheid.

Equally serious is the clash between Nationalist intellectuals like those in the South African Bureau of Racial Affairs and the Minister of Native Affairs, Dr. H. F. Verwoerd, over the direction apartheid has taken.

Epoch-Making

Victoria West, a quiet little town and centre of a vast sheep farming area, may become enshrined in South Africa's political history as the scene of a

"new approach" to the apartheid ideology, but as I walked down its long main street, basking under a mild winter sun, it struck me as ironical that hardly any of the inhabitants were aware of the epoch-making events occurring in their midst.

The chief actors in the drama—the politicians and intellectuals who attended the secret meeting—made their exits as unobtrusively as their entrances.

And the fact that similar meetings are to take place in the Cape indicates the anxiety of Nationalists in this Province over the future.

They fear the growing strength of Strijdom's northern Nationalists.

Publishers Reply To "Amakula" Protest

Prof. C. M. Doke

THE Transvaal Indian Youth Conference has received a reply from the publishers of the Zulu Primer in which Indians were contemptuously referred to as AMAKULA (Coolies) instead of AMANDIYA (Indians).

The Publishers, Messrs. Longmans, Greer & Co., Ltd., who have a number of publishing centres in India and Pakistan, replying from their Cape Town office say: "Thank you for your letter of 3rd July about the use of the word 'amakula' in our Zulu series. Our attention had already been drawn to this matter and we have taken it up with Professor Doke. If the term is, as you suggest, derogatory—and you will realise that we ourselves are not linguistically expert—we shall change it in future printings of our books.

"We should like to assure you that we are entirely in sympathy with any efforts towards racial harmony in this country and that any offensive references to Indians in our books is completely accidental."

Professor Doke is the editor of the Longman's Zulu Reader series.

It will be recalled that following on the exposure by a Natal Indian Weekly of the use of the word "AMAKULA" a large number of organisations lodged their protests. Among them was the South African Indian Congress.

In his letter to the Publishers' Messrs Longmans Green & Co., Ltd., Professor C. M. Doke, the editor of the Readers, says: "I was indeed distressed to find such an oversight on my part in regard to using the word 'amakula.' The word was commonly used until more recent times; but it is definitely derogatory now.

Unintentional

"You will see that it is marked as such in the Zulu-English Dictionary p 439, first published in 1948. This was two years after the printing of the Reader (in 1946). I very much regret its use. The only thing I can say is that its use was unintentional, and I only wish attention had been drawn to it years ago. Eleven years have passed since that Reader was first printed.

"My Friends"

"If the Indian community remembered my association (along with my father) with Mahatma Gandhi from 1908 onwards, they would realise that I have no desire to insult my friends.

"On page 912 of the 2nd edition of the Dictionary (published 1953) the word *amaNdiya* appears in the addendum. That is definitely the term that should be used."

Nats. Get Ready For General Elections

"Sunday Times" Political Correspondent

Victoria West.

A "TOP SECRET" meeting of Nationalist M.P.s., Senators, provincial councillors and intellectuals, took place in this small Karroo town last week:

No-one outside a limited circle knew exactly where it took place, how long it lasted or what decisions were reached.

Even most of the residents of Victoria West were not aware that this top level gathering was taking place in their midst.

I understand it was the first of several similar meetings, to be held in different parts of the Cape during the next few months.

The Four Objectives

The purpose of the meeting was four fold:

1.—To define the achievements of apartheid during the past ten years and ascertain the feelings of the people towards apartheid.

2.—To draw up an election programme based on the next ten years of apartheid.

3.—To try to bridge the ever-widening gap between Nationalist politicians and intellectuals; and

4.—To try to bridge the equally serious gap between northern and southern Nationalists.

The fact that a meeting of this kind should have been held under conditions of the strictest secrecy reflects the doubts and dissensions within the Nationalist ranks on the eve of the General Election.

Nationalist leaders feel that it is urgently necessary to establish accurately what impact the bitter struggles over apartheid—parti-

India Letter

(From Our Own Correspondent)

"No Cocktail Diplomacy"

THE Prime Minister, Mr. Nehru, is opposed to cocktail diplomacy. He told the Lok Sabha that he did not like "diplomacy based on drinks" and had asked heads of Indian Missions abroad not to serve alcoholic drinks as a general rule.

He said that he did not agree with the view that drinks attracted people to embassy parties. Indeed, he had told Indian Ambassadors that "if drinks alone attracted people, then these people had better keep away."

There were smiles all round as he drew a distinction between strong drinks and not-so strong wines.

The Prime Minister, who was speaking on the Budget demands of the External Affairs Ministry, said it was "highly undesirable" for certain Government officials, especially those of the External Affairs and Defence Ministries, to drink at parties.

These officials were supposed to be in possession of all kinds of secret information "and once you drink, you may not be actually drunk, but your tongue is loosened."

Mr. Nehru also expressed the view that it was "unbecoming of Indian officials to accept drinks at various parties when they themselves did not serve liquor.

Indo-Pak Friendly Co-Operation Urged

The Prime Minister, Mr. Nehru, once again, feelingly pleaded in the Lok Sabha for friendly co-operation between India and Pakistan and expressed deep regret that military alliances and the rest had "encouraged" Pakistan to pursue wrong paths, preventing thereby the solution of various problems between the two countries.

It was obvious, he said, that the two neighbours should co-operate and help each other as, ultimately, injury to either

was certain to hurt the other. Unfortunately, India's best efforts to normalise relations with Pakistan continued to prove infructuous because of all-round involvement in the cold war.

Need To Wipe Out Three Evils

Dr. Rajendra Prasad, President of the Republic of India, speaking at Hyderabad, said the country's independence would remain incomplete unless the three enemies of the people—poverty, disease and ignorance—were wiped out.

Dr. Rajendra Prasad, who was replying to an address of welcome presented to him added: "I am glad that we are fighting these three evils with earnestness and zeal."

Nehru Deplores Peace Congresses

Mr. Nehru said that he did not quite understand "the tremendous urge" of some people to attend peace congresses and how the cause of peace was helped by "these repeated assemblies gathering together in various parts of the world and holding aloft the banner of peace."

Replying during the foreign affairs debate in the Lok Sabha, to complaints that passports had been denied to a number of intending participants in the forthcoming Youth Festival in Moscow and in the recent Colombo session of the World Peace Congress, Mr. Nehru said: "We make it quite clear that we do not encourage these people. I say so because we feel that many of the Congresses, although they are held in the name of peace and although they undoubtedly desire peace, become political platforms also for other purposes with the result that somehow the cause of peace itself becomes associated with political platforms and thereby to some extent its bright shining surface is tarnished.

"I can understand discussing occasionally, but how these peace congresses help in the cause of peace has not yet been clearly put to me," he added.

36 Villages Donated

Acharya Vinoba Bhave told a prayer meeting in Kerala on July 31 that a mere change of hands of political power "does not amount to a revolution. It becomes a revolution only when the social values in the

country change.

Over 45 workers from various parts of Kerala have been doing intensive Bhoodan work in this area for the past three weeks in response to the Acharya's appeal.

Thirty six villages were donated to him on one day and grandan and in addition he received 39 acres of land and collected Rs. 7,996 as sampatidan.

MAHATMA GANDHI—THE LAST PHASE

Vol. I

(Introduction by Dr. Rajendra Prasad)

The book deals with the last phase of Mahatma Gandhi's most tumultuous career. It very beautifully narrates and interprets his most eventful life-story from the year 1944 up to the completion of his Bihar Mission. The author, the authoritative chronicler and interpreter of Gandhiji's life and philosophy depicts with great delicacy, minuteness and accuracy how Gandhiji's ideals of Love and truth, Fearlessness and Fellow-feeling, were put to their severest tests and how, he waded through amidst the forces of darkness and despair all around and brought life and cheer to the Nation and perceived higher and higher truths himself.

With 44 pages of photographs.

Price 32/-

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

FOR . . .
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT . . .

**STANDARD
PRINTING PRESS**

**GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS**

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi,	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala	2	3
Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi	15	0
Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg	2	6

Obtainable From :

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

COMMUNAL UNITY

By Gandhiji

An up-to-date collection of Gandhiji's writings on Unity between Hindus, Muslims Sikhs and others. While defining Unity Gandhiji says:

"Hindu-Muslim Unity means not unity between Hindus and Muslims only but between all those who believe in India to be their home, no matter to what faith they belong."

Foreword by Babu Rajendraprasad.

Price: 25s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

".....In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' Private Bag, Durban.

BOOKS FOR SALE

Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6

Obtainable from :

**"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.**

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with.....The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

'OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

**For The Moral, Political And
Social Advancement Of Indians
In South Africa.**

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

New Books

Political Status of Non-Europeans in Southern Africa —Muriel Horrell	1	6
The Durban Riots and After —Maurice Webb & Kenneth Kerkwood	1	0
Hints to Authors and Journalists—U. B. Ley	2	6
The Early History of Indians in Natal —Right Rev. C. J. Ferguson-Davie	1	6
The Western Areas Mass Removal Prejudice in Western Perspective —Prof. G. W. Allport	2	6
Colour and Christian Community—E. Ross	2	6
Behind the Racial Tensions in S.A.—O. Whyte	2	6
The Cost of Living for Africans—O. Gib on	8	6
Life in the Ciskei—Hobart Houghton	4	0
Racial Laws versus Economic and Soul Forces —E. Hellmann	2	5
The Tomlinson Report—D. H. Houghton	4	6
How to Run a Society —H. J. E. Dumbrell and K. E. L. Hooper	2	0
White Civilisation—E. E. Harris	3	0
Race or Civilisation—A. Keppel Jones	3	0
Christian Principles and Race Problems—J. H. Hofmeyr	2	6
Education and Race Relations in S.A.—Davi	2	6
In Defence of a Shared Society—E. Hellmann	2	6
We Come of Age—Senator Dr. E. H. Brookes	2	6
In Quest of S.A.—Maurice Webb	1	0

Obtainable From:

**INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban.**

Books For Sale

My Dear Child—Gandhiji	2	8
My Religion—Gandhiji	4	8
Gathered At Bapu's Feet	1	6
Truth Is God	4	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	8
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Menubehn	1	6
Nature Cure	1	0
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoo dan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	16	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work —By Pyarelal	1	6
My Experiment With Truth—Gandhiji	15	0

Obtainable From:

**"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.**

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings on Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other, relevant matter)	2	6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0	INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natcaan	7	6
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6	A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
A PROPHECY OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	8	6	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswami	8	6	NON VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6	FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0			
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0			
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0			

Obtainable from:

**"Indian Opinion,"
P. Bag, Durban, Natal.**

ઇન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું. ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★ આખી હાંદગીની કમાણી કરતા, આત્માના સંતોષ અને શાંતિથી ચતા આનંદની કમાણી જીવનની મહા મુશ્કેલીને કમાણી છે. —દીનબંધુ ઝાંઝરૂજી, ★

પુસ્તક ૫૫ મુ—અંક ૩૧

તા. ૯ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૭.

પૃષ્ઠક નકલ પૈ. ૪

શ્રી. દેવદાસ ગાંધીનું અવસાન

સ્વ. મણીલાલ ગાંધીના પુત્ર શ્રી અરુણ ગાંધી જેઓ ગયા હીસેમ્બરમાં હાંદ ગયા છે તેઓ તરફથી અમને નિચલો પ્રેસ ડેવદાસ મળ્યો છે, જેમાં ગાંધીજીના સૌથી નાના પુત્ર શ્રી. દેવદાસ ગાંધીના અવસાનક હવે રોજના હુમલાથી યજ્ઞેલા અવસાનના દુઃખદ ખબર અમને મળ્યા છે.

“શ્રી. દેવદાસ ગાંધી અને તેમનું કુટુંબ શુક્રવારે રાતે સાત વાગે એક સામાજિક મેળાવણામાં નવા તથાપાર મતું હતું ત્યારે એકદમ શ્રી દેવદાસ ગાંધીને હલ્લ રોગનો હુમલો મુંબઈના તેમના નિવાસસ્થાને યથા હતા. તુરત જ ડોક્ટરોને બોલાવવામાં આવ્યા હતાં. ડા. ગીલ્ડર જેઓ સ્પેશ્યાલીસ્ટ છે અને મહાત્મા ગાંધીજીના પછુ તેઓ ડોક્ટર હતા તેઓએ અને ડા. નાયુભાઈ પટેલે તેમને તપાસ્યા હતાં. આ સખત હુમલામાંથી ઉમરવાની આશા ધણી ઓછી હતી.

“એમની તબીબત ધીમે ધીમે વધુ બમણતી ગઈ અને બીજા બે હુમલા તેઓને યથા કે જેમાંના બીજા હુમલાએ તેમના જીવનદીપને પ્રખાતમાં ૨-૫પસે છુટકી નાખ્યો.

“તેમના બીજાના પાસે તેમના પત્ની શ્રીમતી લક્ષ્મીબેન તથા તેમને સૌથી નાના પુત્ર ગોપાલકૃષ્ણ અને અરુણ ગાંધી અને બીજા સ્વજનો હતાં. ડોક્ટરો અને નરી તેમના જીવન બચાવવા માટે જે જરૂરી સારવાર કરી રહ્યા હતાં તે ઇતેભરીથી બધા નિહાળી રહ્યા હતાં.

“જ્યારે ડોક્ટરે અંતે તેમના પત્નીને જણાવ્યું કે, “તેમના બીજાના પર મારી જમાએ તમે એસો મને બપ છે કે તેઓ પોતાની છેલ્લી ધડીઓ મણી રહ્યા છે.” એ સૌથી વધુ કંઈક સમય આપારે માટે હતો.

લક્ષ્મીબેન ત્યારે સાવ હતાય યથ શાંતી પડ્યા. દેવદાસ ગાંધીએ તેમને જણાવ્યું, “જિહ્વાક્રમ જે છેલ્લો ઉપચાર છે તે હજ બાકી છે અને મારો કેશ એટલો બધો ખરાબ નથી.” છતાં આટલુ બોલ્યા પછી તેઓએ આવતી આદતને માટે તથાપાર રહેવા

નરી કહેવા નહોતા માંમતાં અને તેમના ઇસારાઓમાં અર્થ હોવા છતાં અમે આશાના છેલા કીરણને વળગી રહ્યા હતાં. અંતમાં તેમના શાંત ચહેરાએ અમને જાણ કરી કે કાકા હવે આ દુનીયામાં નથી. “હુમલો અને અંત એટલા બધા અવાનક યથા કે, અમે તેમના બીજા ના પાસે છેલ્લા આસ પછી પછુ મૃદુ જેવા ધણીવાર સુધી બેસી રહ્યા.

શ્રી અને શ્રીમતી દેવદાસ ગાંધી

૧૯૪૩માં તેમના નાના પુત્ર ગોપાલ સાથે

નાની ન ગણાય. ઇશ્વરની જે ઇચ્છા હશે તેજ થશે.”

“અમે બધા પ્રાર્થના કરી રહ્યા હતાં. એજ એક આખરી ઇલાજ અમારે માટે આશાના કીરણ રૂપે બાકી હતો. પછુ અમે નેત્રું કે અમારી પ્રાર્થના તેમને બચાવી ન શકી. અમે એમના જીવન દિપને ધીમે ધીમે બીજાતો જોઈ રહ્યાં.

કાકા આ દુનીયામાંથી બીજા દુનીયા માં જઈ રહ્યા છે એમ ડોક્ટરો અને

“હુમલા પછી તુરતજ નજીકના સગા જોને ખબરો આપવામાં આવી હતી. શ્રી. રાજગોપાલાચારી તેમના સસરા, તેમજ તેમને બીજો દીકરો રામચંદ્ર વિમાનમાં સ્મરશાન વાના પ્રસંગે આવી સુકયા હતાં. સ્મરશાન વાના શનીવારે ૧ વાગે અપારના યથ હતી. અંતિમ સંસ્કાર પુત્ર રામચંદ્રે કર્યો હતો જેની ઉમ્મર ૧૮ વરસની છે. મુંબઈ ના બધાજ કાર્યકર્તાઓ તરફથી તેમને અંતીમ માન આપવામાં આવ્યું હતું.

અને હડતાળ પાડવામાં આવી હતી. સાંજના સાત વાગે તેજ દિવસે અસ્થી બેગા કરવામાં આવ્યાં હતાં જેને થોડો ખામ સંજવાટ દિલ્હીમાં અને થોડો પ્રયાગમાં પધરાવવામાં આવશે.

શ્રી. ડી. પીરલા કે જેઓ ‘હીંદુસ્તાન ટાઇમ્સ’ના મુખ્ય સંપાદક છે તેઓ હાજર હતાં. સમસ્ત ગાંધી કુટુંબ બેચુ યથુ હતું તેમનાથી વડીલભાઈ રામદાસ ગાંધી પછુ હાજર હતા.

“મુંબઈના વડા પ્રધાન ધારાસભા શરૂ હોવા છતાં તેમના સ્વક સાથે હાજર રહ્યા હતા.

“આ મોહલું છું ત્યાં સુધીમાં સમસ્ત હાંદ અને પરદેશમાંથી દિવાસાઓના સંદેશોએનો વરસાદ વરસી રહ્યો છે. એમાં મુખ્ય બે સંદેશોએ ડા. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ અને જવાહરલાલ નહેરુના છે.

“રાષ્ટ્ર પ્રમુખે વખતું છે કે, “દેવદાસ ની ખેટ એ રાષ્ટ્રની ખેટ છે તેમજ મારી અંગત ખેટ છે. ગાંધીજીના પ્રથમ પરીચયના દીવસોના સમયથી હું એને ઓળખું છું. એ દુઃખદ છે કે જેમને અમે ઉજરતા જોતા હોય અને પોતાના જીવન માર્ગમાં આગળ વધતા જોયા હોય તે અકાળ માલ્યા બ્યય તેઓ શાંત સ્વભાવના, અદાદુર અને ખંતીલા હતા. એ શુભોચો એમને દીવતા ઉત્તમમાં ઉત્તમ પત્રકાર તરીકેની કાર્યોદી ગણી છે.”

વડા પ્રધાન નહેરુએ જણાવ્યું છે કે, “દેવદાસનું ‘આર્યોનું’ અવસાન સાંભળી મી આધાન અને દુઃખ યથા છે. મારા નાનાભાઈ જેવા તેઓ મને હતા. ૪૦ વરસ પહેલાં એમના બાળકાળથી અમે સાથે કામ કરતાં અને સાથે જેલો ભોગવી છે. આજે તેના તમને અને તમારા બાળકોને યથ છે. જવાથી મને પછુ મહાન ખેટ, તેની તેમ યથ છે. તમને આ દુઃખ સહન કરવાને શક્તી મળે.”

તેમના સૌથી મોટા પુત્ર શ્રી. રાજ-મોહન જે ન્યુયૉર્કમાં જરનાલીસ્ટનું જાન લઈ રહ્યા હતાં તેઓ પછુ આવી લાગ્યા છે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૬ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૭.

દેવદાસ ગાંધી

દેવદાસ ગાંધીના અચાનક મુબઈમાં તા. ૩-૮-૫૭ ના શનીવારે અકાળ થયેલા અવસાનથી બીજા એક જુના કાર્ય કરતાની ખોટ હોઈને યદ છે. તેમજ પ્રીનીકસ સંસ્થા સાથે ગાઢા સંપર્ક રાખતા વિશાળ ગાંધી કુટુંબને પણ ખોટ થઈ છે. દેવદાસ ગાંધી જતા એક અહીંસાના લઠગૈયા અને જુના ગાંધીવાદીને આપણે જોયા છે કે, જે ન્યાય અને સત્યને માટે હંમેશા ગમે તેને લોગે પોતાનો અવાજ ઠુનીયાને સંભળાવતાં હતાં.

ગયે વરસે અમે અમારા માનનીય તંત્રી મણીલાલ ગાંધી ને જોયા છે જેઓ દેવીદાસ ગાંધીના મે ટા ભાઈ હતાં અને તેઓ પણ એક સુસ્ત ગાંધીવાદી હતાં. આ ભેતા જેઓએ માનવ ભતની આબાદી માટે પોતાનું સમસ્ત જીવન ખરચ્યું હતું તેઓ એક પછી એક વિદાય લઈ રહ્યા છે. આ લખી રહ્યાં છીએ ત્યારે દેશથી અમને શ્રી નરહરી પરીખ કે જેઓ ઘણા જુના આશ્રમ વાસી અને એક વખતે ગાંધીજીના મંત્રી હતા તેમજ ગાંધી સાહિત્યના લેખક પણ હતાં તેમના અવસાનના દુઃખદ ખબર મળ્યા છે. આ રીતે ગાંધીજીના જુના કાર્ય કરતાઓમાંથી વધુ બીજા એકને અંત આવ્યો છે.

દેવદાસ ગાંધી તેઓના બીજા ભાઈઓની જેમ શાળાનું અધિકારી સર નું શિક્ષણ પામ્યા હતા કારણ ગાંધીજી તેવા શિક્ષણમાં માનતા નહોતા. તેમના ભાઈઓની જેમ તેમને પણ જીવનભર કાર્ય કર્યું હતું, અને અનુભવો દ્વારાજ તેમને પોતાનું જ્ઞાન મેળવ્યું હતું. તેઓ ૧૯૧૨થી હોઈદસ્તાન ટાઈમ્સ સાથે સંકળાયેલા હતા અને હોઈદસ્તાન ટાઈમ્સના તંત્રી પદને તેઓએ શોભાવ્યું હતું કે

જે હોઈદમાંજ નહીં પણ હોઈદ બહાર પણ હવાઈ નકલો દ્વારા ઘણું પ્રખ્યાત થયું છે. તેમના તંત્રીપદે પ્રસિદ્ધ થતાં આ પત્રે હોઈદની આબાદીના જંગમાં પણ ઘણા મહાન ભાગ લાગ્યો હતો.

દેવદાસ ગાંધીએ હોઈદના સમસ્ત પત્રકારોમાં અગ્રપદ મેળવ્યું હતું અને પત્રકારોની સંસ્થાના તેઓ પ્રમુખ હતાં તેમજ વિશ્વ પત્રકાર પરીષદ પરદેશોમાં મળી હતી તેમાં પણ તેઓ પ્રતિનિધિ તરીકે ગયા હતાં.

ગાંધીજી ઘણા કડક સુરૂં હતાં અને તેમના હાથ નિચે તેમના આ સૌથી નાના પુત્ર ઠેળવણી પામ્યા હતાં. ગાંધીજીની રાજ્યદારી ચળવળ જ્યારે આ દેશમાં પુર નેશમાં ચાલી રહી હતી ત્યારે તેમના હાથ નિચે ખાળવચ થી તેઓ રાજ્યદારી શિક્ષણ પામ્યા હતાં. તેમની ૧૭ વર્ષની ઉંમરે તેઓ હોઈદમાં પ્રથમ વાર જોડ ગયા હતાં અને ત્યાર થી તે હોઈદ આગદ થયું ત્યાં સુધી અનેક વાર જેલો લોગવી હતી.

દેવદાસ ગાંધી આ દેશમાં જન્મ્યા હતાં અને પ્રીનીકસમાં તથા ટેલ્સટોય કોર્મમાં તેમનું ખાળ પણ તેઓએ ગાળ્યું હતું આથી તેમના અવસાનથી આ દેશના પણ કેટલાક વતનીઓએ એક મીત્ર અને સાથી ગુમાવ્યો છે. તેમજ આ દેશની ન્યાયની લડતના એક ન્યાયી પત્રકાર ને આપણે જોયા છે.

દેવદાસ ગાંધી ઘણી જુવાન વયે ૫૭ વરસની ઉંમરે. આ ઠુનીયા તણ ગયા છે. તેઓ તેમની પાછળ તેમના પત્ની અને ત્રણ પુત્રો તથા એક પુત્રી સુકતા ગયા છે. જેઓને ગાંધીજીના માર્ગમાં શ્રદ્ધા છે તેઓને દેવીદાસ અને મણીલાલ ગાંધીના અવ-

સાનથી આ વિશમ કાળમાં ઘણી મોટી ખોટ ગઈ છે. આ દેશમાં એવા હજી ઘણા જુના વતનીઓ છે કે, જેઓ ગાંધીજી આ દેશમાં રહેતા હતાં તે સમયને યાદ કરે છે અને તેઓ દેવદાસને જાળવે છે. અમને ખાત્રી છે કે તેઓ સર્વે અમારી સાથે શોક પ્રદર્શીત કરવામાં અને કુટુંબને યજ્ઞેલી ખોટ માટે દિલસોજી બતાવવા માં સામેલ થશેજ.

આ સત્યના પથોડાને આપણે કેવી રીતે યાદ કરીશું? સૌથી સારામાં સારો માર્ગ એજ છે કે, તેઓ જે માર્ગે ગયા છે, તે માર્ગે જવાનો આપણે પણ પ્રયત્ન કરીએ અને પોતાના દેશની અને દેશવાસીઓની સેવા કરીએ. આમ કરી થોડુંક આપી ને આપણે આપણા જીવનને આનંદથી ભરી દેશું કે જે આનંદથી આ લોકોના જીવનો ભરેલા હતાં.

‘રટાર’માં એક પત્ર

ઓગસ્ટ બીજાના ‘રટાર’માં એક પત્ર પ્રસિદ્ધ થયો છે તેમાં જણાવાય છે કે;

‘ગોરા માણસને ઇશ્વરે સાઉચ આ-ક્રીકામાં એક જીવ અને ઇલાયદુ રાષ્ટ્ર બનાવવા માટે નિમ્યા છે. અને તે દ્વારા ઇશ્વરની ઇચ્છાને સીદ કરવી. એ તેનું આધ્યાત્મિક કાર્ય યદ પડે છે. આ કાર્યને સીદ કરવા ગોરા એને બીન-ગોરાઓના માલીક અને આધ્યાત્મિક માર્મ દર્શક યવાને આ પત્રથી પડકારવામાં આવે છે.

આપણને કામ કરવા જોયતા મજુરો આફ્રિકાને દુર રહેશે તો પણ પુરતા પ્રમાણમાં બીન-ગોરાઓમાંથી હમેશા મળ્યા કરશે. આપણને ‘ગોરા નેટીવ’ બીન-ગોરાઓમાંથી બનાવવાની કચી જરૂર નથી.

એલા ત્રણસો વરસથી ઇલાયદાપણા ની નીતી એ ગોરાઓની નીતી રહી છે. પરીચામે ગોરા માણસ બીન-

ગોરા બાળકોના વાલી તરીકેજ રહ્યો છે.

બીજા વિશ્વ યુદ્ધ પછી કેટલાક કાળો બાલેલા માણસોએ આ ભતીનેદની નીતીને જાહેરમાં આણી છે, અને ડોમ્યુનીઝમે આ ગોરા માણસ સામે એક બંડ ઉભુ કર્યું છે.

ત્યારથી ગોરા અને કાળા વચ્ચેનો સંબંધ બગડતો ગયો છે.

આ એક ચોખ્ખો સાઉચ આફ્રિકા નો પ્રશ્ન છે. તેથી સાઉચ આફ્રિકાન ગોરાઓએ, ઇશ્વરની મદદની આજ રાખીને આ પ્રશ્નને કોઈલ ઇલાયદા પછાતી નીતીને અમલ કરી કરવાનો છે પછી બલે ઠુનીયાનો મત તેમની તરફેણ હોય કે વિરૂદ્ધમાં હોય.

જે ઇશ્વરની ઇચ્છા છે તેને અનુ-સરીને. આપણે ઠુનીયાને એક દાખલા રૂપ બનાવવું છે.

આજ એ સવાલનો અંત છે ત્યાં સુલેહને સ્થાન જ નથી.

આચુરજકણો—નહેરૂ શું કહે છે ?

હવે આતે એક પત્રકાર પરિવદને સંબોધતાં ભારતના વડા પ્રધાન પંડીત નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે અણુધાકા તારકાલીક પડતા સુકવાની કું હીમાયત કરે છું અને એ દરખાસ્ત પર ભાર મુકું છું. નિઃશસ્ત્રીકરણની વ્યાપક સમજૂતી પહેલાં આટલું તો કરવું જોઈએ અને આનાથી ડોહને તુકસાન પણ નથી. ઠુનીયામાં સર્વત્ર જાહેર પ્રભમત આ અંગે અનુકૂળ છે. હું જાણું છું કે એકદમ સર્વ નિઃશસ્ત્રીકરણ શક્ય નથી, પરંતુ ધીરે ધીરે તંબદિલી હળવી કરી શુભેચ્છાનો અભાવ છે તે સ્થિતિ સુધારવાની જરૂર છે.

નહેરૂએ વધુમાં કહ્યું કે માત્ર ગવવા અનુસાર આવાં હથીપારમાંથી અણુજન માલ મહીનાઓ માટે અણુપ્રયોગો હાલ તુર્ત ‘ઓબી ફેલાય; ઠાનું ધીરે પંડતા સુકવાથી ડોહ અર્થ નહીં સરે. આજકાલ ‘નીઓ જ અણુઓઓ’ ની વાતો યાય છે. આ સખ્દ એ રીતે બપરાય છે કે આવાં સજોમાં અણુજન નો પ્રસાર નહીવત હશે, પણ મને મજલ ભારતીય વૈદ્યાનિકોની માહીતી નિઃશંક છે.

શ્રી. દેવદાસ ગાંધી

દુકે જીવન સરખર

શ્રી. દેવદાસ ગાંધીનો જન્મ દક્ષિણ આફ્રિકામાં ૧૯૦૧ની મે' તારીખ ૨૨મીના થયો હતો. ગાંધીજી ના ચાર પુત્રોમાં તેઓ સૌથી નાના પુત્ર હતાં. ૧૯૧૪માં ગાંધીજીએ દક્ષિણ આફ્રિકા યુકેનું ત્યારે ગાંધીજી અને કરતુરખા સાથે તેઓ પશુ હોદ્દે ગયા. નાનપણથી ગાંધીજીની રાજકીય પ્રવૃત્તિ ના, ક્ષા બન્યા હોવાથી તેમનામાં રાજનીતીનું માનસ બાળપણથી દેખાતું હતું. બાળપણમાં તેઓ તેલસ્ત્રી હતા.

દેવદાસ ગાંધીના જન્મ વખતે દાક ડે ડેક્ટરની સમજ ન થઈ તેથી મોટે ભાગે ગાંધીજીને મા દિકરાની માવજત કરી હતી.

દેવદાસ ગાંધી હોદ્દે ૧૩ વરસની ઉંમરે ગયા બાદ સાબરમતી આશ્રમ માં અને મદ્રાસ તથા દિલ્હીમાં તેમને અધિકારની છુટક છુટક કૌશલ્ય મેળવી હતી. ખીલ બાઈજોની જેમ તેમને પશુ એકે પરીક્ષા પાસ કરી ડીગ્રીઓ મેળવી નહોતી.

ગાંધીજી અહીંથી ૧૪માં દેશ ગયા અને ૧૯૧૬થી તેમની હોદ્દેની લગત થઈ થઈ આ સમયથી તે હોદ્દે ૧૯૪૭ માં આજીવ યુગે તે કાળ દરમિયાન પ્રત્યેક લગતમાં શ્રી દેવદાસ ગાંધીજી સાથે આપો હતો અને નાની મોટી જેવો બોમ્બડી હતી.

૧૯૩૨ માં ગાંધીજીના ઉપવાસ બાદ બ્યારે ગાંધીજીને છુટકારો થયા હતા ત્યાર બાદ "પર્લુકુટી"માં તેમના લગ્ન આક્ટોબરમાં શ્રી રાજગોપાલાચારીની પુત્રી શ્રીમતી લક્ષ્મીબેન સાથે પુનામાં થયા હતાં.

૧૯૩૨થી તેમને દિલ્હીમાં પ્રસીદ

ધર્મ 'હોલુસ્થાન ટાઇમ્સ'નું સંચાલન સ્વીકાર્યું. તે મરણ સુધી મુખ્ય સંચાલક તરીકે રહ્યાં.

તેઓએ પોતાની છુટકી કુશળતાંથી એ પત્રને ઘણું લોક પ્રિય બનાવ્યું અને તેનું ક્ષેત્ર ઘણું વિશાળ કયું છે. તેઓ એક ઉમદા પત્રકાર હતાં. પત્રકાર પરીવહના તેઓ ચેરમેન હતા અને બ્યારે બ્યારે પત્રકારોની વિશ્વ પરીવહ બરાતી ત્યારે તેઓ પરદેશ પશુ જતાં.

શ્રી દેવદાસ ગાંધી કરતુરખા ટ્રસ્ટ, તેમજ ગાંધી નિધીના સભ્ય અને ગાંધી નિધી તરફથી જે ગાંધીજીની જીવન શ્રીલમ ઉતારવાનું કાર્ય કરનાર સમીતીના મુખ્ય કાર્ય કરતાં હતાં.

૧૯૫૬માં તેઓ તેમની પત્ની અને બાળકો સાથે યુરોપને પ્રવાસે ગયા હતાં અને જે ત્રણ માસ ત્યાં ગાંધી હોદ્દે પાછા ફર્યા હતાં. તેમના એક પુત્ર રાજમોહન જે ૨૦ વરસના છે તેમને ખી. એ. પછી બરનાલીસ્ટનું શીખવા યુરોપ યુકેનું આબ્યા હતાં. તે પુત્રે ઇંગ્લંડનો ફોર્સ પૂરો કરી એમેરીકામાં ત્રણ ચાર માસથી અભ્યાસ થઈ રહ્યો હતો.

તેમને એક પુત્રી અને ત્રણ પુત્રો છે. પુત્રીના માર્ય માસમાં લગ્ન થયાં હતાં.

શ્રીમતી લક્ષ્મીની તાબીપત સારી ન હોવાથી તેઓ છેલ્લા દોઢ એક માસથી મદ્રાસ હવાફેર માટે ગયા હતાં ત્યાંથી તા. ૨૫ જુલાઈના મુંબઈ દુકે મુંદત માટે આબ્યા હતાં અને ત્યાં જ તેમનો અંતીમ દીપ સુગ્રાયો.

તેઓએ એકું ૩ સરકારે તેઓને વચન આપ્યું હતી તેવી એક પશુ સારી વસ્તુઓ તેમને નથી મળી ત્યારે તેઓએ પોતાની જ સરકાર સામે બળવું મોકલ્યો. - મણી જમાને બળવાખોરો એ રાજ્ય સ્થાપન અને રાજને ફરમાવી દેખા, અને ખીલ ઠેકાણે રાજદારી પક્ષો સત્તા માટે એક ખીલ સાથે વિરોધી બળથી લડવા લાગ્યા.

આથી એક પછી એક દેશોમાં બળવાનના જે ભાગ એ ન્યાયે તેઓએ સત્તા લાખમાં લીધી અને રાજ યદ્દ મેઠા એ મોઠા પોતાને સરકાર કહેવડા વતા અને જીલમ તથા અન્યાયપણે રાજ કરવા લાગ્યા અને જેઓ તેમનો વિરોધ કરે તેમને મારી નાખવાની નિતી ધારણ કરી. આ સરકારો માર્ના જે મોટા અને ભયંકર સરકારો તે હિટલર અને મુસોલીની. એકે જોસ્ટ્રે લીવામાં અને ખીલએ ઇટલીમાં લાખો મોઠાના જીવન ઘણા કરણ કરી નાખ્યા. તેઓએ હોંસાથી સત્તા સ્થાપી અને તેથી તેમના નામથી માણસો ફુલવા લાગ્યા.

બ્યારે જનતા હોંસાથી ખીલે છે ત્યારે સાધારણ પણે જ પોતાનું રક્ષણ કરવા તેઓ હોંસક બની જાય છે, આ વિધીતી યુરોપ અને ડુનીયાના ખીલ ખડોમાં પ્રવર્તતી હતી. કોઇ પશુ માણસનું જીવન યુદ્ધની જ વાતો કરનારા આ મોઠા પાણે સલામત નહોતું. તેઓ લોકોને નામંદ બનાવી યુદ્ધ માટે લાખા પ્રેરતા અને જેને કીર્તીરૂપે જાળ આપતાં. તેઓ પોતાના ઘરકરને નાના દેશો પર હુમલો કરવા કહેતા. અને તે દેશના વતનીઓને તેઓ યુલામ ની જેમ રાખતાં.

અંતમાં ખીલુ વિશ્વ યુદ્ધ કાટ્યું. એ એક ડુનીયાને કઠી ન જોવેલું એવું ભયંકર યુદ્ધ હતું. માણસો ધર્મની ચિખવણી સાવ બણે જીવી જ અમ્મલા બંધાતા હતાં. પિકકાર અને કુરતા જ બધે જણાતી હતી.

[આ લેખ કેપીરાઇટ હોવાથી લેખકની મંજુરી વગર એને ઉપયોગ ન કરવા અભાગ્ય છે.]

ગાંધીજીની જીવન કથા

(કથનાર: ગરૂક મરેથ)

પ્રકરણ ૨૨મું

એ મોટા યુદ્ધો

પહેલા અને ખીલ વિશ્વયુદ્ધ વચ્ચે ના સમયમાં હોદ્દે બહારની ડુનીયામાં દલ્લરો ફેરફારો થવા પામ્યા. હોંસા એ દેશ દેશ વચ્ચેનું એક સામાન્ય જીવન યદ્દ પડ્યું બધે જ માનવજાત પશુ સમય સુધી યુદ્ધ કયાં કરતી હોવાથી એ એમના જીવનની એક આદત જેવું યદ્દ પડ્યું. પહેલા વિશ્વ યુદ્ધ વખતે બ્યારે બ્યારે સરકારોને

સીપાઇઓ યુદ્ધ કરતા કંટાળેલા જણાયા હતા ત્યારે ત્યારે વધુ સારા જીવનની તેઓને આશા આપી વિનય મળે ત્યાં સુધી લડવા પ્રેરતી રહી. બ્યારે અંતે વિનયને અંતે સીપાઇઓએ એકું કે ડુનીયા પહેલા કરતા પશુ વધુ ખરાબ બની છે. જોહા ખોરાક, અને બધી જ ચિજોની અછત અને લાખો માણસ માટે કામ નહોતું. બ્યારે

<p>ગૃહ માધુરી તંત્રી : લાલુબેન મહેતા</p> <p>ગૃહજીવનમાં સૌંદર્ય, માધુર્ય અને આંગણ્યની લાવના પ્રેરણ આ માસિક દુકે સમયમાં જ ગુજરાતી કુટુંબોમાં પ્રિય યદ્દ પડ્યું છે. 'ગૃહમાધુરી'નો હેતુ છે આદર્શ ઘર બનાવવાનો. આ વિશિષ્ટ લક્ષ્યને અદ્યરૂપ સાહિત્ય એમાં પિરસાય છે. કુટુંબની દરેક વ્યક્તિને એમાંથી કંઈ ને કંઈ ઉપ-સાગી, મનનીય તથા આનંદપ્રેરક વાચન મળી રહે છે. ગુજરાતના નામાંકિત લેખકો અને સમાજ સેવકો નિયમિત રીતે આ માસિકમાં લખે છે. આદર્શને વર્ષમાં બે આસ બંધે-જુલાઈનો વાર્તા-અંક તથા ડીપેલસથી અંક-મેટ અપાય છે.</p> <p>વાર્ષિક લાવજામ : પરદેશમાં રૂ. ૧૨-૦; યુદ્ધક નકલ : રૂ. ૧.</p> <p>'ગૃહમાધુરી' કાર્યાલય ગુલબહાર, બેરેક રોડ, મૈટ્રો સીનેમા પાછળ. મુંબઈ ૧.</p>		<p>સોપાન અને લાલુબેન કૃત પુસ્તકો સોપાનની નવલકથાઓ</p> <p>૧. આ. પો.</p> <p>સંજીવની ૪-૮-૦ પ્રાયશ્ચિત્ત ભાગ ૧ ૪-૮-૦ " " " ૨ ૪-૦-૦ જન્મતા રેને " ખંડ ૧ ૩-૦-૦ " " " ૨ ૩-૮-૦ મંગળ મૂર્તિ ૩-૦-૦ કુટુંબો સુવર્ણપાર્વે ૫-૮-૦ કે જોગસ્ટ ૫-૮-૦ વનવાસ ૫-૮-૦ કન્યારત્ન ખંડ ૧-૨ દરેકના ૫-૪-૦ ગાંધીવાર્તા નળ ૩-૮-૦ ત્રણ પત્રમાં ૩-૦-૦ અંતરની વાતો ૩-૮-૦ અંતરની વ્યથા ૩-૦-૦ વિદાય ૩-૮-૦ ઉલ્લેખ પ્રયોગ ૩-૮-૦ અખંડ જ્યોત ૩-૦-૦ કલ્યાણ મૂર્તિ ૪-૦-૦</p> <p>વિંતન</p> <p>દીપ મંગલ ૪-૦-૦ જીવન સાથી ૩-૪-૦ લગ્ન એક સમરયા ૩-૦-૦ લગ્ન સાધના ૩-૦-૦ પ્રેમ અને પુરુષાર્થ ૪-૮-૦ દરિદ્ર મંગલ ૪-૦-૦</p> <p>લાલુબેન કૃત મૌલિક વાર્તા સંગ્રહો</p> <p>રોપને અંતે ૫-૪-૦ આજ અને ખરાબી ૩-૮-૦ બિરી ૩-૮-૦</p>	
<p>અનુવાદિત નવલ કથાઓ</p> <p>પરેર પાંચાલી ૫-૪-૦ પાણીના સાયિયા ૪-૦-૦ ધરની વજ્ર ૩-૮-૦ સંસાર યાત્રા ૪ ૪-૦ ગોદ ૨-૮-૦ લરણી સંઘ ૩-૦-૦</p> <p>મીલકુર્</p> <p>માવૃત્ય ૧-૮-૦</p>			
<p>શ્રી પ્રકાશન મંદિર ગુલબહાર, બેરેક રોડ, મૈટ્રો સીનેમા પાછળ - મુંબઈ ૧.</p>			

હુંથી વાતો

ચિંતન-મનન

પુસ્તકોત્તમ વાહેર

એક ગામમાં એક વખત એક જ્ઞાની પુસ્તક પઢાયા. તેમની તેજસ્વી મૂર્તિ અને મંદ મંદ પ્રસન્ન હાસ્ય વેરતું મુખમંડળ જ મુઝાયેલાં અને દુઃખી મનુષ્યોને આચ્છાસન માટે બસ હતું. પરિતાપથી બળતો આવેલો મનુષ્ય શીતળ ચંદનલેપ જેવું જ્ઞાનામૃત પામી, પરિનુષ્ટિ અનુભવી, ત્યાંથી વિદાય લેતો. આમ નિરંતર ચોવીસે કલાક લોકોને પ્રવાહ ચાલુ રહેતો.

એક વખત ગામમાં જેની ખુબ પ્રતિષ્ઠા હતી અને જેઓ તે ગામમાં મહા જ્ઞાની લેખાતા હતા તેવા રઘુનાથ શાસ્ત્રી મહાત્મા પાસે આવ્યા અને પોતાની મુઝવણી રજૂ કરી. "મહારાજ લોકો મને જ્ઞાની લેખે છે, પંડીત મણે છે, ઠાકો પણ માને છે છતાં મને મારા જીવનમાં શાંતિ નથી. સાચી શાંતિ હજી સુધી મેં અનુભવી નથી; મેં તેને માટે પ્રયત્નો નથી કર્યા તેવું નથી. અથામ પ્રયત્નો કર્યા છે. હજી પણ પ્રયત્નો ચાલુ છે. એટલા માટે તે હું ખીલું બધું છોડી ને માત્ર શાસ્ત્રી વાંચવામાં જ વખત ગાળું છું. અભારે મારી મુખ્ય પ્રવૃત્તિ તે જ છે. દિવસનો મોટો ભાગ હું તેમાં ગાળું છું. પણ જેટલો વખત વાચન ચાલુ હોય છે તેટલો વખત કાંઈક ઠીક રહે છે પણ જેવું વાચન છોડીને ખીલ પ્રવૃત્તિ આદરી કે માઈ મન શંકા-કુશંકાઓથી ઘેરાઈ જાય છે અને કોણ જાણે કેમ પણ એક પ્રકારની ન સમજાય તેવી બીતિ રહ્યા કરે છે. મોતીસે કલાક વાંચવાનું તે મોટું જ બની શકે? એ તે; જડ મશીન પણ નથી કાઠી શકતું. તે પછી મને આ બધા શું ચલાવવામાંથી કાંઈક મારા દર્શન કરાવશે તે આપને જાણવો જોઈએ. આભાર નહીં જુલું. મારી દયા તે 'આપ જુને કેને તારે' જેવી છે."

મહાત્મા બોલ્યા, "તમારી વાત મને સમજાય છે. એનો ઉકેલ પણ અવશ્ય છે. બે નદીઓ પાસે પાસે વહી જાય છે. એક બહુ મોટી છે. ખીલ પ્રમાણમાં તેના કરતાં નાની છે. એકમાં ચોમાસામાં બહુ મોટું પુર આવે છે. આજુબાજુના મામડાં રેલાવી દે છે. બ્યારે ખીલ એટલો બધો ઉષ્ણમાત નથી કરતી, પહેલી અને મોટી નદી પુર આવ્યા પછી બારે માસ ઠેરની ધોધર હોય છે, ઉનાળે તેમાંથી પસાર ન થવાય એવી સખત લુ અને રેતી તેમાં રહે છે. બ્યારે ખીલ બારે માસ પોતાનો અમૃત પ્રવાહ ચાલુ રાખી કાળે ઉનાળે પણ અકબાયેલા લોકોને શાંતિ આપે છે. કેટલાક સમજી લોકો તેના પટમાં

થોડી મહેનત કરીને ઉનાળુ શંકભાજ અને ચીબડાં પણ મેળવી લે છે. લોકોને તે સદા માટે આશીર્વાદ સમાન છે બ્યારે એની પાસેની નદી ચોમાસામાં મોટા પટે વહેતી જોઈ લોકો તેના વખાણુ કરે છે પણ શિયાળે ઉનાળે તે તેને ધિક્કારે છે. કારણ કે જેનો પોતાનો પટ જ ઠેરો છે તે ખીલને શાંતિ કષ્ટ રીતે આપી શકશે. એક સામટું મોટું પુર તે કેટલીક વખત ઘણાને તુકસાનકર્તા પણ હોય છે બ્યારે મંદ મંદ અખંડ પ્રવાહવાળી નદી પોતે શુષ્ક નથી તે પછી ખીલને પણ તે કષ્ટ રીતે શુષ્ક રાખી શકે?

"મનુષ્યોમાં પણ આ જ પ્રકારનું જેવા મળે છે. કેટલાક એકદમ લાગણીવશ, પછી સાવ લાગણીશુન્ય. કેટલાક ખુબ થોકબંધ વાંચનારા, પણ પછીના જીવનમાં વાચનની બિલકુલ અસર જ નહીં. બ્યારે ખીલ પ્રકાર ના લોકો બલે થોકબંધ વાંચશે નહીં પણ જે વાંચશે તે વિચારપૂર્વક પસંદ કરીને વાંચશે અને પછી ચિંતન અને મનન દ્વારા વાગોળી વાગોળીને તેનો જીવનરસ બનાવશે. એ જીવનરસનું અરણ્ય કલે નાનું હશે પણ તે પોતાના જીવનને ઉજ્જવલ કરશે તેમ ખીલને પણ પ્રકટિત કરશે.

પેલી તે બને જડ નદીઓ છે. પણ મનુષ્યનું જીવન ચેતનવતું છે, વિચારવતું છે. પેલી નદીઓ પોતાની રિધતિ પલટવા ધારશે તે પણ તે કુદરતના કાનુનને અધીન રહીને નહીં પલટી શકે બ્યારે મનુષ્ય ધારે તે પોતાના શુષ્ક જીવનપટને અમૃત રેલાવતો સંજીવન અવસ્થા બનાવી શકે."

પંડીતજીને પરમ સંતોષ થયો. કારણ કે તેમને જીવન સરવાણી મળી મઠ હતી.

—'લોકજીવન'માંથી.

ભારતના વડા પ્રધાનનો પગાર

પંડીત નરેન્દ્રને વડા પ્રધાન તરીકે આવક વેરા બાદ જતાં ૧૬૦૦ પગાર મળે છે તેમાંથી તેમના જીવના નોકરો જેઓ બાપ દાદાના વખતથી છે અને કેટલાક હાલ અહીં બાંદમાં તેમનું ઘર અને માડન સાચવે છે તેમના પગાર પેટે ૯૦૦ રૂપિયાનો ખર્ચ એમની પાછળ પંડીત નહેરુ કરે છે. બાકીના ૫૦૦માં તેમનો

અમત ખર્ચ થાય છે. પંડીતજીએ એક સવાલના જવાબ માં જણાવ્યું હતું કે, નવી દિલ્હીમાંનું માઈ જે ઘર છે તે રાષ્ટ્રપતિની મીલકત નો એક ભાગ છે; એ આમ તે મફત છે, પણ એ લગભગ ઢોરેલ જેવું છે, કારણ કે મને જોરાક વિગેરે માટેનું ખીલ મળે છે. રાજ્યના અતિથિ એના મનોરંજનનો ખર્ચ રાજ્ય બોમ્બે છે, બ્યારે મારો, મારી પુત્રી

નો અને અમારા અમત અતિથિઓ નો ખર્ચ એને પોતે બોમ્બેએ જીએ. આમ છતાં મારી પાસે આવકનું ખીલું સાધન પણ છે અને તે મારાં પુરતરો ની રોયલ્ટીનાં નાણાં; જે આ આવક ન હોત તે હું સુરકેલીમાં મુકાઈ જાત ને કદાચ મારે મારા ખર્ચમાં કાપ મુકવો પડત. મને રોયલ્ટી મળે છે, એટલે માઈ જીવન સરળતાપૂર્વક ચાલે છે.

અબજુ પણ થતી હુલો

ધૂણીવાર એકાદ પ્રયત્નીત શબ્દોનો આપણે ઉપયોગ કરીએ છીએ અને તેથી કેટલીકવાર અબજુ પણ કેટલાકના દીલ દુભવીએ છીએ. આવી જ એક દાખલો હાલમાં આફ્રિકાની બાળપોથીમાં દોઢીઓ માટે "અમારુંલુ" શબ્દ વાપરીને એક ભણીતા દોઢી ગોરા મિત્રે ક્યો છે. ગ્રા. સી. એમ. નજી છે અને આપણી તરફ તેઓ ડોક કે જેમના પિતાજી ગાંધીજીના ઘણા નિકટના મિત્ર હતાં તેમને આ પુસ્તકનું સંકલન ક્યું હતું. બ્યારે ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે આ સામે પોતાનો વિરોધ પ્રકાશને લેખીત નજીવ્યો યારે પ્રકાશને અને યાર આથી તે વાપરવા માટે આપણે ખાસ પછી ગ્રા. ડોકે મારી માગી અને એ

અબજુતા થયેલી હુલ હોવાનું જણાવ્યું. આજ રીતે આપણે ખીલ ઘણાઓ માટે કેટલાક એવા શબ્દો વાપરીએ છીએ કે જેથી તેઓના મન દુભાય છે. આ દેશના મૂળ વર્તીઓને હજી આપણે ઘણીવાર કાફરો અથવા કાફરજી કહીને સંબોધીએ છીએ. તેઓ આ નજી છે અને આપણી તરફ તેઓ અજુ ગમેા રાખતાં થાય છે. આ લોકોને તેમને નેટીવ કહેતાં તે તે પછુ પસંદ નથી પડતું અને નથી અમતુ યાનું; ઝુલુ, કે એવા ખીલ સંબોધનો, તેઓ પસંદ કરે છે "આફ્રિન" શબ્દ આથી તે વાપરવા માટે આપણે ખાસ કાળજી રાખવી ઘણી જરૂરી છે.

બ્રીટીશ ઇન્ડિયા સ્ટીમ નેવીગેશન કું. લીમીટેડ

સ્ટી. કરંબ ૩૦૦ની ઓબરેટના આવશે અને સપ્ટેમ્બર પછી ઉપડશે. પેરોન્નોએ શીતળા માટે સુવેકશીનેશન, કાલેરા અને થેલોડીવરનાં ઇનોક-યુથેશના ફરજયાત હવાવેલાં હોવાનિર્ણયે. - અને તે અંગેનું સર્વોચ્ચકે તેમની નજીવના ડીરેક્ટીક સર્જન પારોથીનેબલું હોવું જોઈશે. આ ઇનોકયુથેશન અને સર્વોચ્ચકે સામાન્ય ડોક્ટરો તરફનાં સ્વીકારતાં નથી.

ભાડું : હરખનથી મુંબઈ

પહેલો વર્ગ સીંગલ બેરોંક સિવાય	પા.	૯૨-૦-૦
બીજો " " " "	"	૬૦-૦-૦
ત્રીજો ક્લાસ-૩કે " " "	"	૩૧-૨૦-૦
નોન-વેજીટેરીયન વીશી સ્પેશીયલ	પા.	૧૧-૨૦-૦
સાધારણ	પા.	૪-૨૮-૦
વેજીટેરીયન વીશી	પા.	૧૦-૩-૦, સાધારણ ૪-૬-૦

પહેલા, બીજા અને ત્રીજા વર્ગની બુકિંગ અમારી સાથે પણ બ્યવહાર અગર ટેલીગ્રાફથી કરી શકાશે.

વિશેષ માહિતિ માટે મળો યા લખો :

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

નવીન ફ્રીલમ સેટ આવી ગયા છે તરત મંગાવો		રેકોર્ડ	
સતી અનમુયા	૨	૨૬	૬
મીસીસ કોકો-કોલા	૪	૩૩	૦
મરીન ડ્રાઇવ	૪	૩૩	૦
લાલ પરી	૩	૨૪	૯
ચક્રધારી	૬	૪૯	૬
હલા ગુલા	૫	૪૨	૩
હુતીમતાઈ કી બેટી	૫	૪૨	૩
મુસાફીર ખાના	૪	૩૩	૦
યુનીમઝી	૬	૪૯	૬
મસતાની	૬	૪૨	૩
બાય બાય રે બાય	૪	૩૩	૦
કીસમત કા ખેલ	૪	૩૩	૦
બગરૂતી	૩	૨૪	૯
નાગીન	૬	૪૯	૬

Packing charge & postage for Union 6--0 and Rhodesia 7--6.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Street)

286 Grey Street,
Phone : 2948F.
DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

મુરતી જમણના અમે સ્પેશલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રાઉસીયાના કાર્ડ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટનસ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કેર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બુશાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

Phone 332651

P.O. Box 1549

Tel. Add ENBERDEE

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેકમી તેમજ સુતરાવ કાપડ, લુલન જર્સી, લુલ, પ્રાગકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નપ્રસંગોએ શણગાર માટે રીલન વગેરે માટે અમારે લાં પ્રથમ તપાસ કરવા મહત્તમ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

હોંદની મોટામાં મોટી વિમાની કંપની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડિયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રસ્તમજી બલભાઈ રસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન - નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

અધી જાતના વિમાનો અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડન્સ : ૧૧૨ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૦૫
રેસીડન્સ : ૩૬૪૧૩.

સૌરાષ્ટ્રમાં ભારે વરસાદે સર્જેલી ભયંકર ખાના ખરાબી

(અમારા ખાસ અખરપત્રી શ્રી. કાંતાબેન શાહ)

મુંબઈ તા. ૨૫-૭-૫૭

જેતરમાં સૌરાષ્ટ્રના ગોહીલવાડ જિલ્લામાં, અમૃતપુર્વ વરસાદે ભયંકર ખાના ખરાબી સર્જી હોવાના દેવાલે મળ્યા છે. મેઘરાજના ભયંકર તાંડવને કારણે, ૧૫૦૦ જેટલા મકાનો ગોહીલવાડ જિલ્લામાં તુટી પડ્યા છે. આમાંથી પાલિતાણામાં ૩૦૦, વલ્લીપુર અને તેની આસપાસના વિસ્તારોમાં ૪૦૦, શીઠારમાં ૧૨૫, મહુવામાં ૫૦, સજીસરામાં ૩૦, બોટાદમાં ૨૦ અને નીગાળામાં ૨૫ જેટલા મકાનોનો સમાવેશ થાય છે. ગોહીલવાડની નદીઓ ઉભરાઈ ગઈ છે અને એ જળરેલમાં આશરે ૧૫ માણસો કાંતો ડુબી ગયા છે અથવા તજાઈ ગયા છે. એકંદરે ૩૧.૨૦ લાખનું તુકસાન થઈ રોવાનો અંદાજ આંધવામાં આવે છે.

જેત્રુજી નદીમાં ઘોડાપુર આવતાં પાલિતાણા અને તેની આસપાસના સાત મામડાં પાણીમાં ત્રણ દિવસ સુધી ડુબાડુખ રહ્યા હતા અને પાલિતાણા સાથે નો બહારની કુનીયાનો બધો જ વ્યવહાર સંપૂર્ણરીતે કપાઈ ગયો હતો. રેલમાડી આ અને બસ વ્યવહાર ધોરવાઈ ગયો હતો. તોર ટપાલ પણ જઈ શકતાં ન હતા અને વિમાની વ્યવહાર થઈ ગયો હતો. પાલિતાણાની કોશીડી પરિસ્થિતિ જોવા માટે અને રાહત કાર્યો તાત્કાલિક હાથ ધરવાની સૂચના આપવા માટે વિમાન માર્ગે પાલિતાણા ગુણેલા મુંબઈના મહેશુલ સચિવ શ્રી રસિકલાલ પરીખ ગોહીલવાડમાં ડેઈલ રથને વિમાનમાંથી ઉતરી શક્યા પણ નહતા.

એમ જણવા મળ્યું છે કે, સૌરાષ્ટ્રે છેલ્લા ૩૦ થી ૩૫ વર્ષમાં કઠી નહિ જોયેલો એવો ભયંકર વરસાદ આ વખતે જોયો છે. ગોહીલવાડમાં ભારે મેઘ વરસ્યા હોવાનું બોલાઈ રહ્યું છે. ગોહીલવાડના તમામ ભાગોમાં અને મધ્ય સૌરાષ્ટ્ર અને સોરઠ જિલ્લાના ડેટલાક ભાગોમાં ખાર કલાકના સમય માં દસથી ખાર ઈંચ પાણી પડ્યું છે. રેલવે લાઇને અને ઘેરી માર્ગો સાવ ઘોવાઈ ગયા છે અને નાળાંઓ તુટી પડ્યા છે. લાં નદી કે, કોઈ ભયંકર અકસ્માત ન થાય એટલા માટે તમામ બખબનક પુલો પર તાકીમબદ માણસો ગોહીલ દેવામાં આવ્યા છે. છેલ્લા એ દિવસથી રેલવે વ્યવહાર ધીરેધીરે શરૂ થયો છે. એ-જીન ડ્રાઇવરોને પણ, તેમને જોખમી લાગે છે તેવા સ્થળોએ ટૂંકોને યંત્રોથી દેવાની સત્તા આપવા માં આવી છે.

જામનગરમાં પણ સખત વાવાઝોડાં સાથે ઘોષમાર વરસાદ પડ્યો છે. તળાવો અને જળખંડોરો ઊલકાઈ ગયા છે અને નામમતી, રંગમતી વગેરે નદીઓ બેકાંદામાં ઉભરાઈ ગઈ છે. નીચાણવાળા ભાગોમાં પાણી બરાઈ જતાં, લાંના લોખોને સલામત સ્થળોએ ખસેડી લેવામાં આવ્યા છે.

સોનાની દાણુચોરી અંગે આગળ વધતી તપાસ જામનગરની ભૂમિ પરથી ઉભો થયેલો સોનાની વિશાળ પાયા પરનો દાણુચોરીનો કિસ્સો વધુને વધુ અંતર ખનતો જાય છે. ભારત સરકારના જકત ખાતાના ઉચ્ચ આધિકારીઓ આંગે પૂછવામાં આવે ખારી

તપાસ ચલાવી રહ્યા રહ્યા છે. આખી તપાસ ધણી જ ગુપ્તતા સાથે કરવામાં આવી રહી છે. તપાસની જરા જેટલી માહિતી બહાર ન જાય એ માટે ખાસ તકેદારી રખાઈ રહી છે.

દરમીયાન, આ દાણુચોરીનો પડકો જ્યપુરમાં પડ્યો છે. સૌરાષ્ટ્રમાંથી પોલીસના હાથમાં આવેલી ડેટલીક માહિતીના આધારે રાજસ્થાનના જ્યપુરમાં દરોડા પડ્યા છે અને આંના ડેટલાક માલેતુનરો પાસેથી દાણુચોરી કરીને લાવવામાં આવેલું ૩૧.૧૨ લાખ ની કીંમતનું સોનું હાથ કયું છે.

કહે છે કે, વિશાળ પાયા પર થયેલી આ દાણુચોરીના મુળ બરતમાં જુદા જુદા સ્થળોએ રહેલા છે. આ આખો કિસ્સો જ્યારે અદાલતને આંખે જશે લારે સનસનાદી ભરી વિગતો બહાર આવવાની પુરેપુરી શક્યતા છે.

ઉત્તર ગુજરાત ને સુરતમાં ઈન્કેલુએન્સિયું જોર

ઉત્તર ગુજરાતના મોટા ભાગોમાં ઈન્કેલુની-આનો ઉપદ્રવ વધુ જોર પકડી રહ્યો છે. સુરત જિલ્લામાંથી પણ ઈન્કેલુએન્સિયું જોર તખળું પડ્યું નથી. લોકો રોગમાં હસાખ છે પણ સહભાગ્યે મરણનું પ્રમાણ ધણું જ ઓછું રહ્યું છે. મુંબઈ સરકાર તથા સ્થાનિક સંસ્થાઓ તરફથી તોદારી અને સારવારના તમામ પગલા લેવાઈ રહ્યા છે.

સુરતમાં ૧૮૫૭ની શતાબ્દિનું પ્રદર્શન

૧૮૫૭ના પહેલા સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ ની શતાબ્દિ તા. ૧૫મીને તા. ૧૬મી ઓગસ્ટે સમગ્ર દેશમાં ઉજવવામાં આવ-

નાર છે, આ અવસરે એક પ્રદર્શન સુરતમાં યોજનાર છે. પ્રદર્શનમાં રાખવામાં આવનારા ચિત્રો, પુસ્તકો, નકશા, પત્રો ઇત્યાદિ ચીજો મુંબઈ, પુના અને દિલ્હીથી જનાર છે. સુરત ના ઈસ જેટલા કલાકારો પણ નવા ચિત્રોને નકશા તખયાર કરવામાં રોકાઈ ગયા છે.

સ્વ. શ્રી અમૃત કેશવ નાયક ની ઉજવાયેલી અર્ધશતાબ્દિ

ગુજરાતની રંગભૂમિ પર વિખ્યતો ડોકો વમાડી ગયેલા અને ગુજરાતની નાટ્યકલાને ભારે જોમ આપનારા સ્વ. શ્રી અમૃત કેશવનાયકની અર્ધશતાબ્દિ હજુ હમણા મુંબઈમાં ઉજવાઈ હતી. આ પ્રસંગે એક શાનદાર સમારંભ યોજાયો હતો અને શ્રી મંગળદાસ પક્વાસા, જાણીતા હાસ્ય લેખક શ્રી જ્યોતિન્દ્ર દવે, શ્રી મધુકર રાંદેરિયા અને ગુજરાતી રંગભૂમિના આજેવાન કલાકારોએ સ્વઅંરચના કાર્યની પ્રશંસા કરી સ્વર્ગસ્થની શકિતને પ્રતિભાને ખીરલાવી હતી.

અમદાવાદની ત્રીસ લાખની દુધ યોજના

અમદાવાદ સુધરાઈને શહેરને ચોકડુ' દુધ પુરું પાડવા માટે ૩૦ લાખના ખર્ચે એક યોજના ઘડી કાઢી છે. આ યોજના બે માસના સમયમાં અમલમાં આવશે. "યુનીસેફ" નામ ની વિશ્વ સંસ્થા તરફથી ૩૦.૧૪૫૫ લાખ, બંધ સામગ્રીના રૂપમાં અમદા વાદ સુધરાઈને મળનાર છે. શહેરના આજોનો મક્ત દુધ આપવાની શરતે 'યુનીસેફ' તરફથી આ સહાય આપવા માં આવી છે.

જામનગરના વેપારીઓ પાસે થી આવકવેરાનું બે કરોડ નું લોણું

સૌરાષ્ટ્રના આવકવેરા ખાતાએ જામન ગરના વેપારીઓ પાસેથી સંવત ૨૦૦૨ ની સાલ માટે ૩૦.૨ કરોડને ૨૦ લાખની આવકવેરાની આંકણી કરી છે. વેપારીઓમાં ખળખળાટ મચી

મયો છે અને તેઓ નાણાં પ્રધાન શ્રી શ્રી ડી. ડી. કૃષ્ણમાચારીને-મળાને આ આંકણી અંગે ફરિયાદ કરનાર હોવાનું જાણવા મળ્યું છે.

જુજને અંબરની ડુબેલી ધરતી

૩૨૭ ખાતે જુજ અને અંબરમાં હમણાં ધરતી કંપનો એક હળવો આંચકો લાગ્યો હતો, અંબર ખાતે જુકંપનો આંચકો એક સેકન્ડ સાથેયો હતો. જનહાનિ કે તુકશાન થયું હોવા ના ડેઈલ સમાચાર મળ્યા નથી.

એ વાદ હશે કે, ગયે વર્ષે તા. ૨૧મી જુલાઈએ અંબરમાં ભયંકર ધરતી કંપ થયો હતો અને ૧૫૦ લોકો માર્યા ગયા હતા. પારાવાર તુકશાન પણ એ જુકંપે ઉજું થયું હતું.

સૌરાષ્ટ્રમાં પ્રથમ મહિલા પંચાયત

સૌરાષ્ટ્રના મોરબી શહેર નજીક આવેલા મહેન્દ્રનગર નામના ગામે એક નવી તવારીખનું સર્જન કયું છે. આ ગામની પંચાયતની તાજેતરમાં થયેલી ચુંટણીમાં ગામવાસીઓએ બધી બહેનોને ચુંટી કાઢી છે. સાત બહેનો ની આ પંચાયત બની છે. સૌરાષ્ટ્રમાં પંચાયતની બધી જ બેઠકો માટે બહેનોને ચુંટવાનો આ પહેલો જ બનાવ છે. મહેન્દ્રનગર ગામે પ્રગતિશીલ ગામનું બીરૂદ મેળવ્યું છે. આ મહિલા પંચાયતને સમગ્ર સૌરાષ્ટ્રમાંથી આવકાર સંપડ્યો છે.

રાજપીપળા માટે પાણીની યોજના

રાજપીપળા ખાતે પાણી પૂરવકા યોજનાને મુંબઈ સરકારે મંજુરી આપી છે. આ યોજના પાછળ લગભગ ૩૦.૭ લાખનો ખર્ચ થનાર છે. આ યોજનામાં ૫૦ ટકા ખર્ચ સરકાર આપશે અને ૫૦ ટકા ખર્ચ રાજ પીપળા સુધરાઈ કરશે. રાજપીપળા સુધરાઈ ૫૦ ટકા ખર્ચ એક સાથે જો કરી નહિ શકે તો યોજનાને બે તખકકામાં વહેંચી નાંખવામાં આવશે.

ગાંધીજીના અંતેવાસી શ્રી નરહરિ પરીખનું અવસાન

મહાત્મા ગાંધીજીના અંતેવાસી શ્રી નરહરિ પરીખનું તાજેતરમાં ખારડોલી ના જમમશુર સમાગ્રહ આશ્રમમાં અવસાન થયું છે. તેઓ છેલ્લા ઘણા સમયથી બિમારી બોગવતા હતા. સ્વ. શ્રી નરહરિભાઈએ આપુની વિચાર શરણી અને ગાંધીવાદ પર કેટલાક પુસ્તકો લખ્યા છે. તેમનાં અવસાનથી ગુજરાતને ભારે ખોટ પડી છે.

ધીરુભાઈ પી. નાથક

લુકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડા ઈસ્ટરન અમર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ઈરિયાઈ અમર જમીન માગે મુસાફરી કરવા ધેર ભાંડાં અગારી મારફતે હુકોળ કરો. ઈંગ્લેન્ડ, આય, ચોરી, ફ્રાન્સ, બેલ્જિયમ, સ્વિટ્ઝરલેન્ડ, વિનેરના વીમા અને હવાઈના આપીએ જીએ.

ઈન્ડિયન ટેલિગ્રાફ, પેરસનલ ટેલિગ્રાફ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ઈન્ફોર્મેશન સર્વિસીસ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ જીએ. નેશનલ યુનિયન ઓફ એસોસિએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈન્ટરનશનલ કંપની લીમિટેડના પ્રતિનિધ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદાં ફરૂટ

આંખા અબાદ, લીલી અબાદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૦ રતલ, લસણ શી. ૨-૦ રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦-ક્યુરી અને ચેવલી પાન બનર ભાવ, પોસ્ટલ બુક. પાસ્કીટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રકબેર પાસ્કીટ શી. ૧૬-૬ ડબલ.

રોડસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરવઠા ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઠાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

લેડરૂમ છુટ, ડાઈનિંગરૂમ છુટ, વોઈકોળ, હરેસોંગ એસ્ટ, સાઈડ વોઈ ઓફીસ ડેસ્ક, લુક કેસ, ટેબલ, તબતક્કાકાપત ભાવે જરીરી શકશો. ભલે પધારી લાભ લેવા શુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

ને હમારી ફેબરેબ નીચે તઈયાર યાય છે. તેનો રોકા હવેયાં તઈયાર રહે છે. માત રોકા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધાર્મિક પુસ્તકો

વિવેચના ભાવે કૃત ઉપનીચદ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મિક પુસ્તકોના શ્લોકોપર પ્રવચન.

પ્રશાસન વૃત્તિ (ઉપનીચદના શ્લોકો)	૧	૬
ગીતા પ્રવચન	૨	૩
સ્થિતપ્રજ્ઞદર્શન (ગીતાજીના બીજા અધ્યાયના શ્લોકો)	૪	૦
મધુકર (લેખોના સંગ્રહ)	૪	૬
જીવન દ્રષ્ટી (, ,)	૨	૬

Obtainable :
INDIAN OPINION-
P/Bag, Durban, Natal.

હવે તમારે નિરાશ થવાની જરૂર નથી !

કારણ ? ?

ક્યાં જશો ?

નથી રહેવું છે અલ્લહ, બની જવું છે ફેશનેબલ ? આ દુનિયા બધી પલટાણી, રે! નથી રહેવાના છુનવાણી! છુગડાં સાલ્લાં હો કુમાવી, સાડી કે અંબર હો સોહાવી, જોડા ખાસડાં કેવા? છી! છી! મંગાવી હો છુટ ઉચી એડીના! ચુતરાઈ કાપડ, કેવું છુવું? નાઇલોન રેશમ? અહા! સોહામણું મગ, અણા હુવેર કે દાળ, મળે છે બધું અર્ધાયા જ! માટે— આલી આવો તમે સમજ, મહિલાલ રતનજીની કંપની

- * તમારી માનીતી સાડી—બનારસ જરી ભોજેટ, બનારસ રેશમ, મેસુરી, સીક્રાન, કાશ્મીરી, જરીદીનસીલ, કોર પાલવ, દેશી પટોરા વગેરે છેલ્લી ડીઝાઇનમાં આવી ગઇ છે!
- * તમને ગમતી બોર્ડર—બનારસ બોર્ડર, રેશમી કોર પાલવ, જરી કોર પાલવ, જરીની કોર : રૂપેરી તથા સોનેરી વગેરે આકર્ષક રૂપમાં મળશે.
- * નાઇલોનમાં સાડી તેમજ ટ્રેસ અને બ્લાઉઝ માટે કાપડ તમને મન પસંદ મળશે.
- * તમારી પુત્રી માટે બ્લાઉઝ તથા ટ્રેસનું કાપડ અનેક વિધ રંગમાં મળશે.
- * લગ્નને લગતી-દરેક ચીજી—પૂજનો માલ, થર, કાંકણ વગેરે માટે અમને મળો.
- * દેશી કસ્તીયાણું મોટા જથ્થામાં સાફ તેમજ કિંદ્રાયત ભાવે મળશે.
- * તમારી દરેક જરૂરીયાત માટે તમારી માનીતી ડુકાને જ આવો :

શુભારના સાધનો—કંકુની શીશી, ચાંદલા, વાળ, અંબડી, પાટલા રેશમી કુમટા, જરીની વેણી જરીના જોડા વગેરે હમણાં નવા રોકામાં આગ્યા છે.

“એક નૂર આદમી હુબર નૂર કપડાં”
ભાવ માટે અમને લખો :

પિત્તળના વાસણો—પિત્તળ તથા તાંબાના નાના મોટા લોટા, દીવી ઓ, આરતીની દીવો, પિત્તળ તથા જર્મનની વાકી, પવાલા, જર્મનની ગુલાબ દાની ધૂપદાની, તાંબાના વગેરે હમણાંજ આગ્યા છે.

Phone : 27709.

Residence : 22744.

Manilal Ratanjee & Co., (Pty) Ltd.
136 Prince Edward Street, DURBAN.

સ મા ચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનતું

—જોહાનીસબર્ગથી ૩૫ માઇલ દુર દક્ષિણ આફ્રિકાની મોટામાં મોટી નવી માઇન ૨૪મી જુલાઈએ ચાલુ કરવા માં આવી હતી. આ માઇન દક્ષિણ આફ્રિકામાં સૌથી વધુ ઉડી સાડા આર હજાર શીટ સુધીની થશે. જેમાં કુલ ૮૦ કરોડ પાઉન્ડનું સોનાનો ભંધો હોવાનું મનાય છે. સોનું તથા ચાંચ માટે તે પુર્વે માઇન પર બે કરોડ પાઉન્ડનો ખર્ચ થયો જે મોટા પથુ માઇન કરતાં વધુ હતો.

—ઇસ્ટલંડની ઇન્ડિયન માર્કેટની યુનીસીપલ બીલ્ડિંગ જેમાં ૨૦ સ્ટોમો હતા તે ૨૩મી જુલાઈના મળરકે બળી અથાથી હોલ હળર પાઉન્ડનું યુક્સાન થયું છે.

—પ્રોટેરીયાની ડાય બોન્ડ શીર કોર્પોરેશન યામ્ હાર્ટીપ સામારી ટાન (લીમ ઓફ કોન્સિયન યુડ સમરીટન્સ) એ ૨૨મી જુલાઈએ એક નિવેલન બહાર પાડીને વડા પ્રધાન મી. જે. ઇ. સ્ટ્રામડામ અને વિરોધ પક્ષના નેતા સર ડીવીલીયર્સ આફને, બીન રાબકીપ સમજુતીથી એન્ડિને અર્ધનગન દેખાવમાં રસ્તાઓ પર ફરતાં અટકાવવા માટેનો કાયદો લાગવાની અપીલ કરી છે.

—અલાયવી યુનીવર્સીટીના બીલના વિરોધ માટે કેપટાઉન યુનીવર્સીટીમાં સરખસમાં છુટકાઈર હોસ્પીટલના ડોક્ટરો એ મામ લીધેલો તે માટે તેમનાં નામો આપવાનો કેપના એડમીનીસ્ટ્રેટર હોસ્પીટલના વડાને હુકમ કરેલો તે બારમાં દક્ષિણ આફ્રિકન એસોસીએશનની ચેરમન પ્રોવીન્સની યાખાએ કેપટાઉનમાં ૨૩મી જુલાઈએ અડીસો ડોક્ટરોની મળેલી એક સ્પેશીયલ મીટીંગમાં કાઇ પથુ ડોક્ટરનાં નામો નહીં આપવાની સલાહનો ઠરાવ કરવા માં આવ્યો છે. આ હુકમ ૧૯૪૧ના ૧૯ માં એડમીનિસ્ટ્રેશન કરેલો છે જેમાં એક સો પાઉન્ડ સુધીના દંડ અમર ગ્રેઇડ કે પમારનો ઘટાડો અમર રૂબસ હ રાજનામાની માગણી કરવાનાં અંતિમ પરિણામનો સમાવેશ થાય છે.

—યુસ લીએ મટશીઝાના નામના ઇસ્ટલંડના એક આફ્રિકન વતનીને કેપટાઉનની સુધીમ મોટમાં મી. બરડીસ વોટરમેયરે ૨૪મી જુલાઈએ એટર્ની (વકીલ) તરીકે સ્વીકૃત કર્યા છે.

—ડાયમન્ડ પ્રોડ્યુસર્સ એસોસીએશન (હીરા ખોદનાર સંસ્થા) તરફથી તેની ૨૩ વર્ષની કારકીદમાં બેતેર કરોડ પાઉન્ડની કીમતના હીરાઓ યુનીયન ની બનમાં મૂકાયા છે.

—બનદ્યુએન્ઝાના હુમલા વખતે ઘરડી એ મોટા પ્રમાણમાં પ્રવાહી લેવું અને તળેલા તથા તીવ પદાર્થો તજુ દેવાની સરકારી યોજાક ખાતાએ ૨૬મી જુલાઈ એ જનતા જેમ એક ભલામણ બહાર પાડી છે.

—પ્રોટેરીયામાં નોર્થન ટ્રાંસવાલની મેથોડીસ્ટ ચર્ચની સીનોડે નેટીવ લો એન્ડમેન્ટ એકટની ચર્ચ વિધેની કલમને નાપસંદ કરી છે અને એન્ડીકન બીશપના ઠરાવને સંપૂર્ણ રોકાસક સહકાર આપવાની પ્રતિજ્ઞા કરી છે.

—દક્ષિણ આફ્રિકાની એસોસીએશન ઓફ એમ્પર ઓફ કમર્સના હેલા અખરપત્ર સુબ્ય દક્ષિણ આફ્રિકામાં દર્શાવ પદ્ધતિ ચાલુ કરવા માટે મીશીન કંપનીઓએ અંદાજ કાઢ્યો છે કે વેપારીવર્ગની મીશીનરીને ફેર બદલ ફરતાં ઓછામાં ઓછાં બે વર્ષ લાગશે એસોસીએશને ડેસીમલ કેઇ મે જે કમીશનને ભલામણ કરી છે કે મીશીનના માશીનને પૂરું વળતર ને આપામ અને જે મીશીનની જીવગી ૮૦ વર્ષની બાકી હોય તેને ફેર બદલ કરવાં

—જોહાનીસબર્ગની એક વેપારી પેટી એ હમથાંબ સાડા સાત હજાર પાઉન્ડ ની કીમતના ઇલેક્ટ્રીક રેઝર્સનું યાપ-એન્ટ મંઆવું હતું તે આખો રોકે સ્ટોરમાંથી ૨૪મી જુલાઈએ ચોરો તફડાવી ગયા છે.

—અર્ગવીજમાં બાંમની બડતી લેવા અચેલા બે ગોરા અને ત્રણ આફ્રિકન પોલીસોને પચાસેક આફ્રિકનોનાં ટોળાં એ હુમલો કરી મત વર્ષે કરપાથુ ખુનો કરેલા તે માટે ૨૩ આફ્રિકનો યુનેઆર ફરેલા જેમાંના ૨૨ બચાને મત એપ્રીલમાં ફાંસી થઇ હતી અને એકને અપીલેટ મોટમાં અપીલ કરવા ની હેલ્લી થડીએ છુટ મળેલી તે હમથાં નિદોષ હશે છે.

વિદેશની વિવિધતા

—પુર્વ ચીનના યાંટુ પ્રાંતમાં સો વર્ષ દરમ્યાન ન આવેલી એવી બારે રેલથી હમથાં સવા ચાર હજાર માઇલ ના વિસ્તારમાં પાણી ફરી બચ્ચાં દતાં જેનાથી દશ લાખ માથુસો નિરાધાર બની ગયાં છે અને પાંચ સો ઉપર મરી ગયાં છે એમ પોર્મ રેડીયોએ ૨૨મી જુલાઈએ જાહેર કયું છે.

—એકસીકો સીડીમાં ૨૮મી જુલાઈએ એક સાથે ચાર હજાર યુગલોનાં લગ્ન ની વિધિનો નવમો પ્રસંગ ઉપરિચત થયો હતો જે અગાવ કરતાં મોટી સંખ્યાનો છે. આવા પ્રસંગો સોસાય સીક્યુરીટી મીનીસ્ટ્રો તરફથી ચોખ્ય

છે. મરીય જનતાને રાહત આપવા કાયદેસર લગ્નોની એ પ્રથા છે. આ પ્રથા હાલ હાલમાં પથુ ચર કરવામાં આવી છે.

—બ્રીટનમાં ખાસ સંજોગો સિવાય ફાંસીની શિક્ષા ન કરવાના ઠરાવ થયા પછી ૧૯૫૫ના ઓગસ્ટ બાદ પહેલીબ વાર એક યુની બેલન વીકસ (૨૨)ને ૨૩મી જુલાઈ એ ફાંસી અપાઈ છે.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટની પબ્લીક હેલ્થ સર્વિસની નેશનલ ડેનસર સંસ્થાના ડિરેક્ટર ડો. જોહન હેલરે ૨૩મી જુલાઈએ વોશિંગટનમાં કહ્યું છે કે ડેનસરના રોમથી દર વર્ષે પચીસ હજાર અમેરીકનો મરી જાય છે. જે કુલ મરજુનો એક ટકો થાય છે.

—ધાનામાં થયેલા નવા ટ્રાશીક કાયદા ના વિરોધ માટે મોટર ડાઇવર યુનીયને ૨૩મી જુલાઈએ હડતાળ પાડવાનો ઠરાવ કર્યાથી સમસ્ત દેશની ટેકી અને લોરીઓના ડાઇવરો એ દિવસે કામપર નહોતા ચડ્યા જેથી વાહન વ્યવહાર સ્થગિત થઇ પડ્યો હતો.

—મલ્ખાઇ એસોસીએશનની વિશ્વ ડેન્ડરન્સ આ વર્ષે રીએ ડી જનરી ઓમાં મળા મઇ છે તેલે હવે પછીની ડેન્ડરન્સ ત્રણ વર્ષ બાદ એથ-સમાં કરવા નક્કી કયું છે.

—બ્રીટનની બે શીપ બીલ્ડર્સ કંપની ઓએ સંયુક્ત રીતે પાંચેક હજાર ટન ની ન્યુકલેર પાવરથી ચાલે એવી ઓઇલ ટેન્કર બાંધવાની યોજના ૨૨મી જુલાઈએ લંડનમાં બહાર પાડી છે.

—ટુનીસીયન બંધારણ સભાએ સર્વોચ્ચમતે ૨૪મી જુલાઈએ ટુનીસને પ્રજા-સત્તાક થયેલું જાહેર કયું છે તેના આમલા વડા પ્રધાન મી. હબીબ બાહરથુના પહેલા પ્રમુખ થયા છે અડી સો વર્ષથી ટુનીસમાં યાહી સત્તા ચાલતી હતી હાલના ૭૭ વર્ષની ઉમરના રાજા એઇ સીડી લામીન ૧૪માં બેઈ અજાતા હતા તેમની સત્તાનો યાંત રીતે અંત આવ્યો છે.

—ઇજીપ્ટના પ્રેસીડન્ટ નાસરે સુએઝ ડેન્ડને રાષ્ટ્રીય બનાવી તેને ૨૬મી જુલાઈએ એક વર્ષ પુરું થયું છે સુએઝ ના ઇતિહાસનાં ૮૮ વર્ષોમાં મત વર્ષ બારે ખમાલતું મયું છે પાંચ માસ સુધી ૪૫ કુબેલી મોટોથી સુએઝ નહેર એક કાદવની ખાઇ જેવી બની મઇ હતી જેને ચોખ્ખી કરતાં યુનાઇટેડ નેશન્સને ૪૦ લાખ પાઉન્ડનો ખર્ચ કરવો પડ્યો છે. હવે પુર્વવત વ્યવહાર ચાલુ થઇ ગયો છે જુન માસમાં સુએઝમાંથી ૧૨૬૮ સ્ટીમરો પસાર થઇ હતી.

—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના કરટ્સ ખાત એ ફ્લોરીડાના એક બારમાં ઉભેલી ફ્રેંચ સ્ટીમરમાંથી સાડા નવ રતલ અરીથનું સત્ર પડ્યું હતું જેની

કીમત અડી લાખ પાઉન્ડ થાય છે. વધુમાં વધુ પછી નોર્વેજીકનો આ મોટો ભંધો જાત થવાનું કર્ટ્સ કહેલેટરે કહ્યું છે.

—વેસ્ટ આફ્રિકા અને ઇન્ડીયા વચ્ચે પ્રથમ હવાઇ માર્ગ શરૂ કરાયો છે. સાતમી જુલાઈએ એયર ઇન્ડીયાનું વિમાન મુંબઈથી લીગોસ થઇ આકરો પર્થોન્યું હતું બાંધી એડન થઈ ખારડુમ મયું હતું. આમાં ૬૦ મુસાફરો લઇ જવાયા હતાં.

—ઓગસ્ટ છઠ્ઠી એ હોરીસમામાં બોંબ નાખ્યો હતો તેનો ૧૨મો ત્રાપીક દીન ઉજવાયો હતો. તે દિવસે બાપાન ના નરનારીઓએ A અને H બોંબના અખતરાઓ ન કરવાની મોટા રાષ્ટ્રોને ફરી અપીલ કરી હતી.

—હાઈમાંના ધાનાના કામ ચલાવું એલચીએ બચાવ્યું હતું કે ધાન પોતાનું જીવન ધોરણ ઉચુ લાવવા માટે મહેનત કરી રહ્યું છે. યાળાઓ કોલેને હોસ્પીટલો અને આરોગ્યના બીલ ઇન્ડો ઉભા કરવાના કાર્યમાં તે પરોવાયું છે.

—બ્રીટનના આઠ લાખ નામરીકોએ હરજુના ચિકાર પર પ્રતિબંધ સુકવાની માંમણી કરી છે. બ્રીટનની આમની સભામાં આ અંગેનો સહી સાથેનો કામળ ૮ દરવાનો ઉચ્ચનો લઇ આવ્યા હતા.

ભારતના સમાચાર

—કલકત્તાથી ૪૦ માઇલ દુર હુમલી નદીમાં ૨૨મી જુલાઈએ એક હોડી ઉધીવવી જવાથી ૭૨ માથુસો કુબી મયા છે.

—નવી દિલ્લી પાસેના ડેવારી આમમાં ૨૬મી જુલાઈએ થયેલ વર્ષોદના લીધે એક ઝાડ તમે સાત માથુસો આછરો લેવા ઉભેલા તેમના પર વીજળી પડવા થી બધા મરી ગયા હતા.

—ગુજરાતી સાહિત્યની ઇન્ડી રોલીના કવિ થી બોગીલાલ બદ જેઓ 'કુચ્ચાકર' ના જીવનચરિત્રો લખ્યા હતા તેમનું તાજેતરમાં વડોદરા ખાતે વયોજ્ઞ હમરે અવસાન નીપળ્યું બં.

—હાંદના પ્રખ્યાત સંગીત શાસ્ત્રી રવીશંકરે પેરીજમાં પોતાનો સંગીતનો જલસો કરી આંના લોખાને પુર્વની સીતાર કળાથી જક કર્યા હતા. તેઓ હવે પુર્વ અને ઉત્તર આફ્રિકા જવાના છે.

—નાસીક જીલ્લામાં અ.વેલા પવલા આમલા હુક સમયમાં જ ૧૮૫૭ના બળવાના નાવક તારા ટોપે જેા મહાન સપુતનું એક રમ.રક રમાયો.

—ઓગસ્ટ ૧૨મીના વિધવા રકાઉટો લંડનમાં બેના યવાના છે તના બામ લેવા હાંદના રકાઉટો પથુ મયા છે. અને ભારતની નાહડ ૫૫ એ જવા ઉપડી છે. જે ૭મી ઓગસ્ટના લંડન માં બરાવવાની છે.

છૂટું ઇલાચું

આફ્રિકાનસનું સાપ્તાહિક 'ડાયલેન્ડ-રોમ' પર એક આગાહી પ્રગટ કરી છે કે આવતાં બે વર્ષ આફ. મી. જે. જી. સ્ટ્રાઇકમ તખીયતના કારણે યુનીયન બા વડા પ્રધાન પદથી નિવૃત્ત થશે અને તેમનું સ્થાન ડા. એચ. એફ. ફરુખ્ઝાદે લેશે. ૧૯૫૪ના ઓગસ્ટની ૨૮મી તારીખે આ પત્રે ડા. મલાન વિષે પણ આગાહી કરેલી તે પછી તેજ વર્ષમાં ૧૧મી ઓક્ટોબરે ડા. મલાને પ્રધાન પદનું રાજીનામું આપ્યું હતું. આ ખાતમીદારનું નામ ખાનગી રખાયું છે.

વેટ્ટોલના ભાવમાં એલન હીલ અડધી પેનીને દમણેન થયેલા ઘટાડાથી સાથિય આફ્રિકાની રોડ ફેડરેશનના અધ્યક્ષ યુનિય સાથિય આફ્રિકાના રસ્તા વાપરનારોએ વાર્ષિક દશ લાખ પૌંડની ખચત યશે.

બ્રેકવેનના એક ગોરા વેપારીએ તેના રસ્તનખર્ચના કાર્મમાં એક લાખ નામીશને થયેલા પાક માટે નોખર્ચ માં માત્ર પાંચ શીલિંગે સોના ભાવ મળવાનું નાણીને એટલા નજીક ભાવે વેચવા કરતાં સમગ્ર પાક લોગપરોગી સંરચાએને ધર્મોદા વહેંચવા આપી દીધા છે. જે નોખર્ચને ઘણી સંરચા એએ લાવીને બાળકોને વહેંચ્યાં હતાં.

૭ માસથી અટકાવી દેરાન થતી ૧૮ વર્ષની ગોરી છોકરી મોરીન મોટને દબરો ઉપાય ઉરખનમાં અનભાળ્યા છતાં આરામ ન થવાથી ૨૭ ઓગસ્ટે પાછી પોતાને ઘેર સર્પિગ્સમાં રહેવા ગઇ છે.

ઉરખનની અમેરીકન બાઇ મીસીસ મેરી હુઇસ હુપરને મત માર્ય માસમાં પોલીસે ડીપોટ કરવા ગેર કાયદેસર પકડીને જેલમાં ગોધિથી તે માટે તેણી એ સરકાર પર દશ હજાર પાઉંડની નુકસાનીનો દાવો માંડેલા તેના સમાધાનમાં સરકારે અર્થે સહિત સાડી બાર સો પાઉંડ આપવાની કરેલી આફરનો તેણીએ સ્વીકાર કર્યો છે. મત જીનમાં તેણી ન્યુયોર્ક મથેલી છે. ૯જી ડીપોર્ટેશન ૨૬ કરવા માટે તેણી એ કરેલી અપીલનો ચુકાદો મળવાની શાહ નેવાય છે.

કલ્ડ અફેસના કમીશનર ડા. આઇ. ડી. ડ્યુબસીએ ૨૮મી જુલાઇએ કેપ-ટાઉનમાં કહ્યું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ગોરા સુધારાથી કલ્ડ લોકોને જુલા પાડી ચકાસ એમ નથી અને તેમના વિહાસને અટકાવી પણ નહિ શકાય.

૧૫ પ્રતિમાં કલડોની વસતી દશ લાખ ની છે જે કુલ વસતીના નેવુ ટકા થાય છે અને ટ્રાંસવાલમાં એશી હબર તથા નાનાલમાં છત્રીસ હબર જે વેકી ઉરખનમાં સતર હબર છે અને ફો રોટમાં પંદર હબરની વસતી કલડોની છે.

નેહાનીસખર્ચના ડીલ હોલમાં આઠ માસથી હાલ ટ્રીજનની ચાલતી તપાસ અંગે ૩૦મી જુલાઇએ જે. સ્લેવોના એક પ્રશ્નના જવાબમાં તાજ તરફના મી. સી. એમ. ફન્ડર વોલ્ટે કહ્યું હતું કે ઓગસ્ટની ૨૩મીના અરસામાં તપાસ પૂરી થવાની તેઓ આગાહી રાખે છે. અધિકારી તરફથી આ પહેલીજવાર આગાહી બહાર પડી છે.

ગ્રેહામ્સટાઉનની યુરોપીયન અને આફ્રિકન્સ નેશનલ કાઉન્સિલની ૧૧મી એપ્રિલે મળેલી મીટીંગમાં ૧૧ આફ્રિકનો ની હાજરી હતી જેથી ૧૦ની ઉપરની સંખ્યામાં આફ્રિકનો હાજર હોય તેવી મીટીંગ મેજસ્ટ્રેટની પરવાનગી વિના મળી ન શકે એ કાયદોનો બંધ કરવા માટે એ સભાના પ્રમુખ રોડસ યુની-વર્સિટીના સીની ર લેકચરર પ્રો. એલન ફલીને ૩૦મી જુલાઇએ મેજસ્ટ્રેટ યુનેગર હરાવી પીછાપાર પરમીટ ગેળરવાની ચેતરણી આપી છેડી ચૂક્યા હતા.

સાથિય આફ્રિકા એડ કાર્ટીંગ ડાયોરિસને ૧લી ઓગસ્ટે તેની ૨૨મી વરસમાં જન્મી છે. ૧૫૩ માણસ ના સ્ટાફ વડે ૧૨ ટ્રાંસમીટરથી ૧૨ કલાકનાં ગ્રોગ્રામ સાથે માત્ર અંગ્રેજ સર્વિસ ૧૯૩૬માં શરૂઆત થયેલી, દમણમાં બાવન ટ્રાંસમીટરોપર ૧૩૨૦ માણસોના સ્ટાફથી અંગ્રેજ આફ્રિકાન્સ બાંધુ અને સર્પિગ્સ સરવીસ ચાલે છે.

છજીપટના પ્રમુખ નાસરે કોમ્યુનિસ્ટ ઘીનના વડા પ્રધાન મી. આઇ એન લાઇને છજીપટ આવવાનું આમંત્રણ આપ્યું છે જેનો તેમણે સ્વીકાર કરી આ વર્ષની આખરે અમર આવતા વર્ષના આરંભમાં જશે એમ ડેરાનું 'અલ નાસા' છાપાએ જણાવ્યું છે.

કેનેડાના વડા પ્રધાન મી. એલન ડીવન એકરે લંડનમાં મળેલી કોમન વેલ્થના વડા પ્રધાનોની કોન્ફરન્સ વખતે કોમનવેલ્થના કાઇનાન્સ મીની ૨૨રેને એક કોન્ફરન્સ માટે આમંત્રણ આપેલું તે કુલખ આવતા સપ્ટેમ્બર માસમાં આટાવામાં સઘળા કોમનવેલ્થ ના કાઇનાન્સ પ્રધાનો ભેગા થશે.

મેલબોરોની ૩૧મી જુલાઇએ બહેર યુ' છે કે રશીયાએ જુગોસ્લાવીયાને નવ કરોડ પાઉંડની મદદ આપવાની કહ્યુંલાત આપી છે.

છજીપટના પ્રમુખ નાસરના ખુનની ઠાશીશ માટે અને તેની સરકારને ઉચલાવી પાડવાના કાવત્રા માટે ૧૩ જુલાઇ પર ૧૨મી ઓગસ્ટે ડેરામાં યુક ફોમો શરૂ થશે.

રોકેટ લેન્ડના આયરશાયર શહેરમાં ત્રણ કરોડ સીતોર લાખ પાઉંડના ખર્ચે વિશ્વતું મોટામાં મોટું ન્યુક્લેર પાવર સ્ટેશન બંધાશે એમ લંડનમાં ૩૦મી જુલાઇએ બહાર પડ્યું છે.

કોમ્યુનિસ્ટ એકેડેમીવાડીયા તરફથી ત્રણ લાખ વોટનું રેડીયો ટ્રાંસમીટર છજીપટને મળી ગયાનું વોર્શિંગનટનના એલચીખાતા તરફથી ૩૧મી જુલાઇએ બહાર પડ્યું છે. આનાથી સમરત આફ્રિકામાં ક્રોડકાર્ટ કરવાની નાસર ની શક્તિ દિયુણીત થશે.

લંડનમાં ૩૧મી જુલાઇએ પ્રસિદ્ધ થયેલ વાઇટ પેપર યુનિય કોમનવેલ્થમાં ક્ષીટન દર વર્ષે ૨૦ કરોડ પાઉંડનું રોકાણ કરે છે. જે ક્ષીટનના દર પુરૂષ, સ્ત્રી અને બાળક દીઠ ચાર પાઉંડની સરેરાસ આવે છે.

યુનાઇટેડ સ્ટેટસના એટમીક એનર્જી કમીશને ૭ પેની નેવડી એટમીક બેટરી ની શોધ થયાનું બહેર કહ્યું છે જે કાંડાના સીરવેલ્થમાં વાપરી શકાશે કાનનાં વંત્રો, પોર્ટેબલ રેડીયો વગેરે માટે પણ આવી બેટરી વપરાશે એવી આગાહી થાય છે.

વોર્શિંગનથી યુનાઇટેડ સ્ટેટસના એર ફોર્સે ૩૧મી જુલાઇએ જણાવ્યું છે કે ગયા સપ્ટેમ્બરમાં કેલીફોર્નીયામાં એલ એફ ડુ નંબરનું રોબેટ પલેન કલાકના ૨૨૬૦ માઇલની ગતિ સુધી પહેલિયા પછી બટકાઇ. પડ્યું હતું.

ક્ષીટનના વડા પ્રધાન મી. હેરલ્ડ મેકમીલન આવતાં જન્યુઆરીમાં ઓસ્ટ્રેલીયા ન્યુઝીલેન્ડના પ્રવાસે જતી વેળા અથવા આવતી વેળા ઓસ્ટ્રેલિય રીતે ભારતની મુલાકાત લેશે એમ નવી દીલ્હીમાં ૧લી ઓગસ્ટે બરોસા પાત્ર ખખર મળી છે. તેઓ પાકીસ્તાન પણ જશે. શ્રી નરેક કોમનવેલ્થના વડા પ્રધાનોની કોન્ફરન્સ માટે લંડન મથેલા ત્યારે તેમને આમંત્રણ આપ્યું હતું જેનો સ્વીકાર થયેલો.

સ્વીડનના વડા પ્રધાન મી. તેગ, ફેરવેન્ડર આવતા શિયાળામાં એશી શાહ રીને ભારતની મુલાકાતે આવશે

એમ નવી દીલ્હીથી બહાર પડ્યું છે. * * * મલાયાના ફેડરેશનને કોમનવેલ્થની અંદર રહીને સ્વતંત્રતા આપવાના પીલને લંડનમાં ૧લી ઓગસ્ટે રાણી. હારા શાહી સંમતિ મળી મઇ છે. * * *

માંચિસ્ટરની એક પાકીસ્તાનીની વેપારી પેટીએ માંચિસ્ટરથી કરાંચી સુધીની જામતમાં લાંબામાં લાંબી ખસ સર્વિસ ચાલુ કરવાની કરેલી મામણીને માંચિસ્ટરની ટ્રાંશીક કોર્ટે ૧લી ઓગસ્ટે પરવાનગી આપી છે. આ સર્વિસ ડેવરના રસ્તે યુરોક અને મધ્ય એશીયાના માર્ગે વરસમાં ચાર વાર દોડશે જેનું સીંગલ બાકુ ૬૯ પાઉંડ અને રીટને ૧૧૫ પાઉંડ રહેશે. * * *

ઇરાનમાં 'રોક'ન રોલ' ડેન્સીએને અનોરોખ અણીને ૨૯મી જુલાઇથી તેની ઉપર પ્રતિબંધિત મુકયો છે. બંધ કરનારને પોલીસ પકડશે અને બહેર સ્થાનમાં ઢરો તો તે બંધ કરી દેવાશે. * * *

ટુંકમાં જ પ્રભસત્તાક થયેલ ટયુનીસ દેશના ૭૫ વર્ષની વયના છેલ્લા બેઇ સીડી મદમદ લેગીન પાશાને એક જ આફ્રિકન સ્ત્રી છે જેનાથી નવ છોકરી અને ત્રણ છોકરા થયેલા છે. પ્રસિદ્ધ અમેરીકન લેખક બેલન ગ્રંથરે એક ફ્રેન્ચ અધિકારીને તેના પ્રવાસ દરમીયાન પુછ્યું હતું કે વાર્ષિક સમારંજમાં દર વર્ષે રાજ તરફથી બેઇનું બાપણ થાય છે કે નહિ તેના જવાબમાં તેણે હસીને કહેલું કે કેવી રીતે? તેઓ તો લખી કે વાંચી શકતા જ નથી. * * *

યુનાઇટેડ સ્ટેટસની સરકારે ૩૦મી જુલાઇએ બહાર પાડ્યું છે કે ૧૯૬૦ માં દરિયામાં ફરતી થાય એવી એટમીક પાવર વાળી બ્યાપારી સ્ટીમરો બાંધવાની યોજના તદ્દપાર ઘઇ મઇ છે. * * *

ક્ષીટનની રાણી માતા એલીઝાબેથ આવતા ફેબ્રુઆરીમાં એક પપરાડીયા માટે ઓસ્ટ્રેલીયા જશે. અને કેનેબેરા માં ક્ષીટીશ એપાયર સર્વિસ લીમની દિવર્ષીક કોન્ફરન્સની ઉદ્ઘાટન વિધિ કરશે તે પહેલાં ન્યુઝીલેન્ડમાં દશ દિવસ માળશે એમ ૩૦મી જુલાઇએ લંડન માં બહેર યમ્યું છે. * * *

નવા આખાપાન ૩જી ઓગસ્ટે લંડનથી એરોપેનમાં કરાંચી ગયા છે ત્યાંથી ભારત અને ઇસ્ટ આફ્રિકાના પ્રવાસે પણ જશે એમ કરાંચીની સુપીમ કાઉન્સિલ એક ઇસ્ટમાઇલીએ ૩૧મી જુલાઇએ જણાવ્યું છે. * * *

ક્યુબામાં ઉપજેલાં બંડને સાંત કરવા માટે બંધારણીય દોડ પર ૪૫ દિવસ ની મોકુફી અને માર્શર લો ૨જી ઓગસ્ટથી ચાલુ થયો છે.

નેણલાના વડા પ્રધાન ડો. કુવર
ખંડર સંગે નાણાના ખચાવ માટે
રાજ્ય તરફથી ચતા મેળાવડાઓમાં
કેથી પીછાં વાપરવા ઉપર અટકાવત
સુધી એ એમ અટકાવકુથી ૩૦મી જુલાઈ
એ બંધેર થયું છે.

પેરાકના સુલતાનનો ૬૩ વર્ષની
ઉંમરનો એક સંબંધી ટેંગુ મહમદ
અરીશીન ખીન અહમદ ને ૬૦ આળ-
કોનો પિતા છે તેણે યુરલીમ રિવાજ
સુબખ સીતોરમી વાર ૩૦મી જુલાઈએ
લગ્ન કર્યાં છે. સીઆપોર ટાપુનો એ
સોથી વધુ વાર પરિણીત પુરુષ ગણાય
છે.

ગેરમાલાના પ્રમુખ કાલોસ કાર્ટીલો
આરમાસને તેનાજ મહેલના એક
રક્ષકે ૨૬મી જુલાઈની સાંજે બંદુકના
બારથી મારી નાખ્યા છે. એ કાવના
માં પદકથેલા ૧૮ જુલુની મીલીટરી
કોર્ટમાં તપાસ ચાલશે.

ન્યુયોર્કના એક માર્ડન સભા સ્થાન
માં વધારેમાં વધારે માણસોને આકર્ષિક
કરવા માટે પ્રસિદ્ધ ઈવામલીસ્ટ ખીલી
આકામને માર્ડનના કાર્મ કર્તાઓએ
૨૮મી જુલાઈએ માનવત્ર આપ્યું છે
૧૯૪૪માં રીંગ લીમ બધર્સના સરકસ
માં ૯૩ શોમાં ૧૧.૬૨,૦૦૦ પ્રેક્ષકો

રેકર્ડરૂપ થયેલાં આકામનાં ૬૫ ઉપદેશો
સાંભળવા ૧૧,૭૫,૦૦૦ માણસો ઉપ
રિચત થયાં હતાં.

નેકરડીઓના કલિકાસમાં સોથી વધુ
બપંકર મનાતો ધરતી કંપ ૨૮મી
જુલાઈના મળકે થયો છે જેમાં એક
સો માણસો મરી ગયાં જણાય છે.

નાશાસાઈમાં બાર વર્ષપર થયેલા
એટમ બોમ્બના વિનાશ પછી તેના
જેવી જ વિનાશક બપંકર રેલ ૨૯મી
જુલાઈએ આવી મધ છે જેમાં ૬૦૯
માણસનાં મરણ ૩૯૧ યુમ અને
૩૬૨૨ ઇલ પામ્યા છે અને ૧૫૪૮૬૬
નિશાધાર બન્યા ઉપરાંત એ કરોડ
અડસેઠ લાખ પાઉંડનું નુકસાન થયાનું
ટાકથોથી જણાવાયું છે.

ડેરા રેડીયોએ ૩૦મી જુલાઈએ
ખબર આપ્યા છે કે માર્શલ બુકાવ
તરફથી ઇજીપ્ટના રક્ષણ ખાતાના
પ્રધાન જનરલ અબ્દલ હકીમ અમેરને
સોવીયેટ યુનીયનની સુલાકાતે આવવાનું
આમંત્રણ મળ્યું છે જેનો સ્વીકાર
થયો છે પણ દિવસ હવે પછી નક્કી
થશે.

પારીસથી સાઇગોન જતાં ૧૯૫૩
માં ગ્રેનોબલ નજીકના ૯૯૦૦ શીટ

હોવા મોન્ટ સેનેટના કુંબરપર એક
વિમાન ટુટી પડેલું જેમાં ૪૨ માણસો
મરી ગયાં છે તે કુંબર. ૫૨ ચાર વર્ષ
પછી ૩૦મી જુલાઈએ એક હેલીકોપ્ટરે
ઉતરીને તેમાંની ટપાલ લઇ લીધી છે.

અલામદાપણાનો વિરોધ કરનારા
દક્ષિણ આફ્રિકાના રેવરન્ડ એબ્રોહામ
રીસ અને દક્ષિણ યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સના
ડો. માર્ટીન લુથર કીંગ ૨૮મી જુલાઈ
એ પહેલીજ વાર ન્યુયોર્કની કોમ્યુનીટી
ચર્ચમાં મળ્યા હતા તે પછી તેમણે
જણાવ્યું છે કે બંને દેશોમાં સહચાર
સ્થાપવા બળજબરીનો પૂર્ણ ત્યાગ
કરવો તેમજ ધર્મ જિવામ બંને દેશોમાં
બંધાયેલ પ્રશ્નોનો નીવેડો આવે એમ
નથી.

કલકત્તાથી ૧૨૦ માઇલ પર આવેલા
સ્ટીલ ટાઉન તરીકે ગણાતા આસન
સોલ શહેરના રેલ્વે યાર્ડમાં ૩૧મી
જુલાઈએ થયેલા એક ધડાકાથી સાત
માણસો માર્યા ગયા છે અને ૫૦ ને
ઇજા થઇ છે ધડાકાથી માણસો બસો
યાર્ડ દુર જઇ પડ્યા હતા.

ભારતીય જનતાને આઝાદી પુર્ણના
કાળનાં પુતળાંથી રોપ ઉપજે છે એમ
લામવાથી તેને ધીરે ધીરે ખસેડવામાં
આવે છે અલાહાબાદના પ્રસિદ્ધ આર્કેડ

પાર્કમાં કિવન વિક્ટોરીયાનું ૧૦ ટન
વજનનું પુતળું ૨૮મી જુલાઈએ ખસે-
ડાયું છે. તેના આમલા અંકવાડીયે
એજ પાર્કમાંથી કીંગ જ્યોજી પાંચ
મીનું પુતળું ખસેડાયું હતું.

**ડો. નકુમાને સોવીયેટ સંઘ
નું નિમંત્રણ**

ધાનાના વડા પ્રધાન ડો. નકુમાને
સોવીયેટ યુનીયનની સુલાકાતનું નિમંત્રણ
મળ્યું છે જેનો એમણે સ્વીકાર કર્યો
છે. લંડન ખાતેના ધાના પ્રતીનિધી
મંડળના એક મોવડીએ જણાવ્યું છે
કે સુલાકાત અંગેની તારીખ પછી
નક્કી થશે. નકુમા લંડન ખાતેના
રૂઠી ફત જેકથ મલીકને મળ્યા હતા
અને બંને દેશ વચ્ચે રાજકીય સંબંધ
બંધિવા અંગે વિચાર વિનિમય કરવા
માં આવ્યો હતો.

લુકરીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ,
લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને
ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીકલ
૧૨ બાકેલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
કોરનર ડાવગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ,
નેહાનીઅબર્મ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શ્રી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું
કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનિધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — હરખન.
ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

દારૂ સામે નહેરૂને વિરોધ

પંડીત નહેરૂને રાજ સભામાં જણાવ્યું હતું કે; "પોકરેલ રાજનીતી હું મુદ્દલ પસંદ નથી કરતો. અને પરદેશ વસતા હોવાના ઝોરીસરોએ એક રૂઢી તરીકે પીણા આપવાની પ્રથા રાખવાની જરૂર હું મુદ્દલ નથી જોતો. એલ્કોહોલ ઝોની મુજબાનીમાં પીણુ લોખોને આકર્ષે છે એમ કહેવાય છે. તેથી એલ્કોહોલને તેઓએ જણાવ્યું છે કે; ને પીણુ જ આકર્ષણુ લોખોને કરતું હોય તો તેઓ ત્યાંથી ચાલ્યા આવે. એમને ડેટલાક ઝોરીસરો પાર્ટીમાં પીણા લે છે તેનો સખત વિરોધ કર્યો હતો. આવા ઝોરીસરો પાસે ઘણી ખાનગી વાતો પંચુ હોય છે. અને એક વાર તમે પીણુ હોય પછી તમારી જીભની લગામ ઢીલી થઈ જાય છે.

મરણ અને આભાર

ડરબનના શ્રી વલ્લભભાઈ વસનજી દેવશીને તેમના માતૃશ્રી શ્રીમતી મલ્લાબાઈ નું ૭૫ વરસની ઉંમરે પોરબંદરમાં શની વાર તા. ૩ ઓગસ્ટના અવસાન થયા ના કુટુંબ સમાચાર મળ્યા હતા.

કુટુંબને યજ્ઞેલા આ કુટુંબમાં ઘણા ભાઈ બેનોએ રૂબરૂમાં અને તાર ટેલીફોન કે પત્રદારા દીલસોજી પાઠવી છે તે સર્વેનો શ્રી વલ્લભભાઈ તેમજ તેમ ના કુટુંબીઓ આ પત્રદારા આભાર માને છે.

શુક્ર મરણ

૩૩ રતસની મેમ શી. ૩૭-૬ કેચ પાંચ મેમ સાથે લેનારને અઢી ટકા ઓછા દય મેમ પાછળ પાંચ ટકા ઓછા. બેલો તે પહેલો. જલદી તમારા ઓરડર નોંધાવો.

MAARMANS PTY LTD.
Director A. K. Hassan.
Box 26, Phone 128.
Brits Transvaal.

બેનોને વાંચવા માટે

ડરબનની ગુજરાતી મહિલા મંડળે પોતાના "શૈશ્ય મહોત્સવ" પ્રસંગે સવાસો પાનાનો ફળદાર અને સચિત્ર અંક બહાર પાડ્યો હતો. જેમાં રસીક વાર્તાઓ અને વિવિધ લેખોનો મુદ્દર સંગ્રહ છે. તે આ ઝોરીસમાંથી શી. ૨-૬માં મેળવી શકાશે.
'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

શ્રી સુરત આર્થ બજન (સંગીત) મંડળ ડરબન અખંડ કીર્તન સપ્તાહ (બજનો અને ધૂન)

ઉપરોક્ત મંડળ તરફથી સંવત ૨૦૧૩ના શ્રાવણ વદ એકમ (૧)ને રવિવાર તા ૧૧-૮-૫૭ના દિને સવારે ૭ (૬) વાગેથી, શ્રાવણ વદ આઠમ (૮) ને રવિવાર તા. ૧૮-૮-૫૭ ના દિને સાંજે પુણીકૃતી સુધી અખંડ કીર્તનનો સપ્તાહ ઉજવવાનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો છે. તો એ પ્રસંગે વેક ભાવિક ભાઈઓ તેમજ બહેનોને પધારવા ખાસ આમંત્ર બરી વિનંતિ છે.

સ્થળ : શ્રી બાણભાઈ ગોશલકીઆની વખાર માને વેર હાઉસ (પેસેન્જમાં પાછળ) ૧૦૭ વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન,

કાર્યક્રમ : સંવત ૨૦૧૩ના શ્રાવણ વદ એકમ (૧) રવિવાર તા. ૧૧-૮-૫૭ ને સવારે ૭ (૬) વાગે શ્રી રમણ લાલ પ્રાણશંકર ભેષીના શબ્દરતે પુજન વિધિથી "અખંડ કીર્તન સપ્તાહનો" આરંભ કરવામાં આવશે, અને પુણીકૃતી સુધી અખંડ કીર્તન (બજનો) ચાલુ રહેશે.

આરતી : દરરોજ સાંજે બરાબર સાડા ૭ (૬-૩૦) વાગે ચરૂ થશે. આરતી બાદ અડધો કલાક સમુદ પ્રાર્થના ધૂન થશે.

પુણીકૃતી : "અખંડ કીર્તન સપ્તાહની" પુણીકૃતી-હવન ક્રિયા-સંવત ૨૦૧૩ના શ્રાવણ વદ આઠમ (૮) ને રવિવાર, તા. ૧૮-૮-૫૭ને દિને બપોરે બરાબર ત્રણ (૩) વાગે ચરૂ થશે અને ૭ વાગે (સમાપ્તી) બીક ડામવામાં આવશે

શ્રી કૃષ્ણ જયંતી : શ્રી કૃષ્ણ જયંતી નિમિત્તે બજન કીર્તન રવિવાર તા. ૧૮-૮-૫૭ની રાત્રે આઠ (૮-૦) વાગે થી રાતના એક (૧) વાગ્યા સુધી એજ સ્થળે કરવામાં આવશે.

નોંધ : કીર્તનમાં ભાગ લેવા ઇચ્છા રાખનાર ભાઈઓએ મંત્રીને મળી પ્રુલાસો મેળવવો.

બાણભાઈ (મંગળદાસ) બીખાભાઈ. (પ્રમુખ)
કેશવભાઈ બીખાભાઈ, (મંત્રી)

શ્રી. સુ. આ. બ. મંડળ, ડરબન. રોડ નં. ૪૬, ઇન્ડિયન માર્કેટ, વિક્ટોરિયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

જોડણી કૌશ મોટો

ગુજરાતી કે ગુજરાતી ડીકશનરી. કીમત પા. ૧-૨-૬.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

દુકાન ભાડે આપવાની છે

જોહાનીસબર્ગમાં કોર્ટ સ્ટ્રીટ ઉપર આવેલી આઝાદ કેફી સાંલે ઇન્ડિયન વસવાટના લક્ષમાં, ખાસ જોહાની ખાલી દુકાન ભાડે આપવાની છે.

ભાડુ વ્યાજબી

લખો અથવા મળો :

એમ. જીશુખ — ૪૯ એ, મારકેટ સ્ટ્રીટ, ટૂલીફોન નંબર ૩૩-૧૫૧૬ — જોહાનીસબર્ગ.

લવાજમ અને જાહેર ખબરના દરો

'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન'

પત્રનું વર્ષીક લવાજમ

ફક્ત ગુજરાતી નકલ માટે	પા.	૧	૧૦	૬
ગુજરાતી અને ઇંગ્લીશ બન્ને માટે		૨	૦	૬
અરધા વરસનું ફક્ત એક નકલ માટે		૧	૫	૬
ગુનીયન બહારના દેશો માટે				
વરસનું લવાજમ		૧	૧૫	૬
અરધા વરસનું			૭	૬

જાહેર ખબર

પ્રત્યેક ઇંચે એક વખત માટે શી. ૭-૬.

વલુ માટે લખો યા મળો :

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal.

નવલ કથાઓ

સાગર કથા	૮	૧
ઋણ સુકિત	૭	૧
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૧	૦
ચોરાની વાતો	૧	૦
બહીષ્કાર	૧	૦
પ્રદીપ	૭	૬
સાગર સામ્રાટ	૧	૦
દીરેકની વાતો	૧	૦
પોરાણિક નાટકો	૫	૯
ચોવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાનું બીજ ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪	૦
દરીયા વાટ	૧૦	૦
વસુંધરા	૧	૦
ઉલ્લો પ્રયોગ	૭	૬
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩	૬
હર્ષા	૮	૦
જયસીંહ સિદ્ધરાજ	૧૦	૦
માનવતાના યુદ્ધ	૭	૦
ઉલ્લો અભિનય	૧	૯
કપાલ કુંડલા (બંગાળી મંદ્ર)	૧	૧
અણ્ણુટ મારા	૭	૬

Obtainable from:

INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban, Natal.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address : "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

આખો દિવસ વેજિટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણુની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

બોડીંગ અને લોહંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નહું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અગર તો દેશમાંથી આવના ઉતારૂઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

અમે દેશી સેવરધની રોગારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ઘાણાની દાળ, ખારેક, પુસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

ઘરનું આથિલું અથાણું અને સાંરી જાંતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

ગોર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

ગ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.